

BIJLAGE 1 VOOR TE STELLEN MAATREGELEN

Fiche 1: Budget implementatie Omgevingswet

Maatregel:
Budget implementatie Omgevingswet Fcl-Ecl: 683001-38017 Vanaf 2026 staat een bedrag van € 20.300 begroot ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet. Naar verwachting is dit proces in de gemeente in 2025 afgerond en is het bedrag vanaf 2026 niet meer nodig.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Dit is een structurele bezuiniging
Thema en taakveld in de begroting:
Adviezen derden
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Niet van toepassing
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
X
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
X
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 2: Bag VGI Luchtfotografie

Maatregel:								
Inzet luchtfotografie verminderen van 2 x per jaar naar 1 x per jaar								
De frequentie van de inzet luchtfotografie kan niet verder worden verlaagd, want dan is de gemeente niet meer in staat om de wettelijke verplichtingen op bijv. Het gebied van de BAG goed uit te voeren.								
Wat is het financiële effect van de maatregel:								
Besparing van minimaal €8975								
<i>Structurele bezuiniging</i>								
FCL	ECL	Ink, Periode	Datum	Omschrijving	Naam	Document	Bedrag	
683004	38093	U	3	22-03-2024	Contributie Lidmaatschap 2024	Historische vereniging Maasland	141400	100,00
683004	38093	U	3	19-03-2024	50% True Orthofoto 5cm en Obliëk 2022 2023 2024	Slagboom en Peeters Luchtfotografie B.V.	141270	8.975,00
683004	38093	U	3	14-03-2024	Contributie 2024	Historische Vereniging Oud Schipluiden	141156	100,00
683004	38093	U	5	07-06-2024	Mutatiesignalering BAG en BGT 2024	Geronimo.AI B.V.	142660	2.600,00
683004	38093	U	5	27-05-2024	True Orthofoto 5cm en Obliëk 2022 2023 2024	Slagboom en Peeters Luchtfotografie B.V.	142601	8.975,00
683004	38093	U	5	27-05-2024	True Orthofoto 5cm en Obliëk 2022 2023 2024	Slagboom en Peeters Luchtfotografie B.V.	142601	0,00
683004	38093	U	8	04-09-2024	2024/08 Brondocument OZ	Kadaster	144312	3,00
683004	38093	U	10	11-11-2024	2024 50% betaling opdracht dakkapellenkaart	VGI Support	145471	3.500,00
683004	38093	U	10	05-11-2024	2024 Kartering BAG/BAG	VGI Support	144950	1.850,00
683004	38093	U	12	23-12-2024	2024 50 % opdracht dakkapellenkaart	VGI Support	146511	3.385,00
								29.488,00
Thema en taakveld in de begroting:								
Basisregistratie Adressen en Gebouwen								
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?								
De overtredingen op basis van de luchtfotografie								
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)								
Geen maatschappelijk effect								
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)								
De kwaliteit van de dienstverlening wordt met deze bezuiniging niet geraakt, maar wel als de frequentie verder wordt verlaagd.								
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)								
Minder handhavingzaken maar ook minder legalisatievraagstukken /vergunningaanvragen/ leges. Voor de komende 3 jaar hebben we echter genoeg overtredingen liggen, die mogen worden nagelopen.								
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)								
Nee, in lijn van VTH Beleid								

Fiche 3: Subsidie Gebiedsmarketing

Maatregel: Subsidie Gebiedsmarketing
De subsidie voor Gebiedsmarketing beperken en stichting PUUUR stimuleren om een deel van het benodigde budget op andere wijze te vergaren, bijv. door bijdragen van betrokken ondernemers en andere belanghebbenden.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Gebiedsmarketing 2026: € 0 2027: € -10.000 <i>Vanaf 2027 structurele bezuiniging</i>
Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Diverse ambities Taakveld: Diverse ambities
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Met het verlagen van de subsidie per 2027, kan Puuur ook zoeken naar andere geldschieters. Meer bezuinigen op de subsidie wordt afgeraden.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Nee
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Maatregel: Salaris ten laste van IODS

Op dit moment worden de salarissen van twee medewerkers elk voor 50% ten laste gebracht van IODS. Dit wordt verhoogd naar 75% elk. Daarnaast wordt ook de inzet van een andere medewerker voor 50% ten laste van IODS gebracht. Dit is op basis van inzet verdedigbaar.

ECL's 657010 en 657011

Wat is het financiële effect van de maatregel:

Vanaf 2026: € -90.0000

Structurele bezuiniging

Thema en taakveld in de begroting:

Thema: IODS

Taakveld: Convenant Grondinstrument en Convenant Duurzaam Boer Blijven

Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?

Niet van toepassing

Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)

Het betalen van salarislasteren uit het IODS-fonds staat op gespannen voet met de uitgangspunten van dit fonds.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Geen

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 5: Onderhoud recreatiegebieden ten laste van IODS

Maatregel: Onderhoud recreatiegebieden ten laste van IODS
<p>Recent is de gemeentelijk bijdrage ten behoeve van het CBG fors verhoogd naar € 173.000. Doel van het onderhoud is dat het landschap ervan profiteert en de recreatie van de faciliteiten gebruikt kan maken. Dit strekt zich verder dan alleen de recreatiegebieden zelf. Het komt ook ten goede van de agrarische gebieden. Voorgesteld wordt 50% ten laste van IODS te brengen. Dit ligt wel gevoelig binnen de agrarische sector.</p> <p>Tevens wordt voorgesteld om de overige 50% te dekken uit een verdere verhoging van de toeristenbelasting (zie tevens fiche Gebiedsmarketing). Dat kan niet eerder dan vanaf 2027.</p>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
<p>2026: € 65.000 (en de overige € 65.000 ten laste van begroting 2026).</p> <p>2027 e.v.: € 65.000</p> <p>Structureel</p>
Thema en taakveld in de begroting:
<p>Programma 1</p> <p>FCL: 65010/657011</p>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
<p>Het onderhoud van recreatiegebieden wordt met deze maatregelen niet in positieve of negatieve wijze aangepast. Het doel van de actie is om een andere financieringsbron te vinden.</p>
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
<p>Geen</p>
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
<p>Ja, het onderhoudsniveau wijzigt niet.</p>
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
<p>Nee</p>
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
<p>Nee</p>

Fiche 6: Implementatie Omgevingswet

Maatregel: Implementatie Omgevingswet
Fcl: 681032 Ecl: 3809U Het mogelijk om v.a. 2026 € 100k uit de begroting te halen. Voor de ontwikkeling en het opstellen van het Omgevingsplan zal dan per fase een collegevoorstel worden ingediend voor het verkrijgen van budgetten alsnog te kunnen besteden ten behoeve van het Omgevingsplan. Dat betekent dat het opstellen van het Omgevingsplan wel doorgang zal blijven houden.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 100.000 structureel
Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Implementatie Omgevingswet Taakveld: Opstellen Omgevingsplan
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Geen
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Een nieuwe fase in het opstellen van een Omgevingsplan kan pas doorgang vinden indien het college van B&W heeft ingestemd met het beschikbaar stellen van het gevraagde budget.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Nee, tenzij het college van B&W anders zal beslissen, met het aangaan van een nieuwe fase in het opstellen van het Omgevingsplan
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
Nee

Fiche 7: Omgevingsdienst Haaglanden

Maatregel: ODH
<p>Er is regionaal een taakstelling verstrekt aan de ODH om 6,2% te bezuinigen. In eerste instantie is door ODH toegezegd dat deze bezuiniging haalbaar is, zonder dat het ten koste zou gaan van de bedrijfsvoering.</p> <p>In een later stadium is het ODH op deze toezegging teruggekomen. Volgens ODH is 5.3% wel haalbaar. Dit percentage wordt nu toegepast</p>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
<p>Vanaf 2026: € 20.000-</p> <p>Dit is een structurele bezuiniging</p>
Thema en taakveld in de begroting:
<p>Thema: Gemeenschappelijke regelingen</p> <p>Taakveld: ODH</p>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
<p>Directeur ODH heeft in eerste instantie aangegeven dat deze bezuiniging mogelijk is, zonder ingrijpende consequenties. Dit is niet geheel waar. ODH zal hierdoor ook minder uren beschikbaar hebben voor de gemeente (bij 5,3%).</p>
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
<p>Ja, beschikbare uren voor toetsing aanvragen omgevingsvergunning en controle op meldingen/incidenten nemen af</p>
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
<p>Een deel van de 5,3% is een vermindering van de beschikbare uren van het ODH ten dienste van de gemeente.</p>
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
<p>Minder beschikbare uren voor de gemeente.</p>
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
<p>Geen</p>

Fiche 8: Beëindigen bijdrage aan Businesspark Haaglanden

Thema en taakveld in de begroting:
FCL/ECL: 634001/38149 Gemeenschappelijke regelingen
Maatregel:
Er is weinig tot geen aansluiting tussen de gemeente en de uitgangspunten van BPH. Als de gemeente haar bijdrage zal beëindigen en uit deze GR zal stappen, zal dan minimale consequenties geven.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 9.000 <i>Structurele bezuiniging</i>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 9: Adviezen derden

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Midden-Delfland 2025 Taakveld: Adviezen derden
Maatregel:
657007-38017 Midden-Delfland 2025 / adviezen derden Dit budget heeft jaarlijks een onderbesteding van 30-50K. (vanuit 2024 is daarbovenop doorgeschoven naar 2025 'economisch beleid' / gebiedsmarketing en gebiedsbiografie.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
U wordt voorgesteld om € 35.000 structureel te bezuinigen. Het structureel inboeken van het totale bedrag (50k) wordt afgeraden, aangezien er altijd adviezen van derden nodig zijn in het lopende werk binnen de gemeente.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Met deze voorgestelde bezuinigingen kunnen kleine opdrachten in relatie tot beleid Midden-Delfland zonder collegebesluit worden uitgevoerd. Voor grotere opdrachten zal een apart budget bij het college van B&W worden aangevraagd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 10: Midden-Delfland/Subsidies

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Midden-Delfland Taakveld: Subsidies
Maatregel:
657001-42001 Het begrote bedrag voor 2025 is € 41.000,--. Subsidies worden verstrekt aan o.a. Knotgroep Midden-Delfland, Stichting Molen Korpershoek en Agrarische natuurvereniging Vockestaert. Gezien de afgelopen 3 jaar, lijkt er een bedrag van € 10.000 onderbesteding te zijn.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
€ 10.000,-- <i>Structurele bezuiniging</i>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen. Subsidies kunnen nog steeds worden verstrekt.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) dan wel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 11: Bestemmingsplannen/Kosten RO

Thema en taakveld in de begroting:
Ruimtelijke Ordening Bestemmingsplannen/Kosten RO 681001-38154
Maatregel:
Gezien de afgelopen 3 jaar, lijkt het erop dat de begrote € 58K minder gebruikt wordt (voorgaande 2 jaar overgeboekt naar Omgevingswet) U wordt voorgesteld om € 40.000 structureel te bezuinigen. Het structureel inboeken van het totale bedrag (58k) wordt afgeraden, aangezien er altijd adviezen van derden nodig zijn in het lopende werk binnen de gemeente.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
€ 40.000 wordt voorgesteld. Het inboeken van het totale bedrag (58k) wordt afgeraden.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Met deze voorgestelde bezuinigingen kunnen kleine opdrachten in relatie tot bovenstaand onderwerp zonder collegebesluit worden uitgevoerd. Voor grotere opdrachten zal een apart budget bij het college van B&W worden aangevraagd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) dan wel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 12: Afstoten kinderboerderij Maasland of Schipluiden

Maatregel:
Afstoten kinderboerderij Maasland of Schipluiden
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 8.500 2027: € 17.500 2028: € 17.500 2029ev: € 17.500
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 657004 / divers
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
De gemeente zorgt niet meer voor de verzorging van de dieren en de gebouwen op de kinderboerderij in Maasland of Schipluiden. De gemeente faciliteert nog maar 1 kinderboerderij in de gehele gemeente.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Kinderboerderijen dragen bij aan educatie, gezondheid en sociale cohesie. Wanneer de kinderboerderij verdwijnt heeft dit effect op de levenskwaliteit van inwoners.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Wanneer de kinderboerderij moet sluiten heeft dit direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening, omdat de mogelijkheid voor een gratis activiteit die goed is voor het welzijn van de bewoners verdwijnt. Mogelijk ontstaat er een initiatief dat bewoners zelf de kinderboerderij in stand houden, zoals er in Den Hoorn een kinderboerderij is op initiatief en financiering van de bewoners.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 13: sluiting gemeentehuis met 1 dag

Maatregel:
Sluiting gemeentehuis met één dag. Denk aan lagere kosten voor stroomverbruik, waterverbruik, catering en minder uitgaven thuiswerkvergoeding t.o.v. woon-werkvergoeding.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 10.000 2027: € 10.000 2028: € 10.000 2029ev: € 10.000 Dit is alleen een inschatting van verminderd stroomverbruik door het gemeentehuis een dag te sluiten. Aandachtspunt is dat bij sluiting van het gemeentehuis het gebouw ook niet beschikbaar is voor de partijen waar we aan verhuren (politie, Bedrijvenschap Harnaschpolder en Staatsbosbeheer). Hierdoor kunnen we naar verwachting minder huur in rekening brengen en nemen deze inkomsten af.
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
FCL/ECL: 604005/38004
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Het gemeentehuis is één doordeweekse dag niet open voor medewerkers en voor publiek.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
De maatregel heeft niet direct effect op het welzijn en de levenskwaliteit van inwoners (of medewerkers). Aandachtspunt is dat bij sluiting van het gemeentehuis het gebouw ook niet beschikbaar is voor de partijen waar we aan verhuren (politie, Bedrijvenschap Harnaschpolder en Staatsbosbeheer).
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening. Zie hiervoor de bijlage. Opmerking hierbij is dat telefonische sluiting niet aan de orde is in deze maatregel. Mogelijk kan de dienstverlening verbeteren door een avondopenstelling te herintroduceren op dinsdagavond, dan is het gemeentehuis meestal nog in bedrijf.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
De maatregel heeft geen impact op de lange termijn.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
De coalitie streeft naar een hogere kwaliteit van dienstverlening. Deze maatregel heeft een mogelijk negatief effect op de kwaliteit van de dienstverlening.

Fiche 14: Eén dag minder schoonmaak

Maatregel:
Eén dag minder schoonmaak (bijv. wo of vrij, evt. gecombineerd met sluiting gemeentehuis)
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 15.000 2027: € 15.000 2028: € 15.000 2029ev: € 15.000 Aandachtspunt is dat er vorig jaar nieuwe overeenkomsten zijn afgesloten voor de schoonmaak en glasbewassing en dat in de overeenkomsten nagekeken moet worden of er geen financiële verplichtingen of andere risico's zijn voor een dusdanige wijziging van de overeenkomst.
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 604004/38007
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Er wordt één dag in de week niet schoongemaakt aan het einde van de werkdag.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Een minder schoon gemeentehuis van binnen kan effect hebben op het welzijn van de medewerkers.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft niet direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
De maatregel heeft geen impact op de lange termijn.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 15: Glasbewassing

Maatregel:
Glasbewassing buiten van 4 naar 3 keer per jaar en binnen van 2 naar 1 keer per jaar.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 3.500 (€ 2.000 buiten + € 1.500 binnen) 2027: € 3.500 2028: € 3.500 2029ev: € 3.500
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 604004/38007
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
De ramen van het gemeentehuis en de gemeentewerf worden aan de buitenzijde 1 keer per jaar minder gereinigd, dus 3 in plaats van 4 keer. Het glas aan de binnenzijde wordt nog maar eenmaal per jaar gereinigd i.p.v. twee keer.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Wanneer de buitenzijde van de ramen minder schoon is wordt het zicht vanuit binnen minder wat effect kan hebben op het werkplezier van de medewerkers. Daarnaast kan het van buitenaf een enigszins verloederd beeld geven. Een minder schoon gemeentehuis en gemeentewerf aan de binnenzijde kan effect hebben op het welzijn van de medewerkers.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft niet direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
De maatregel heeft geen impact op de lange termijn.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 16: Bediening Valbrug alleen in weekenden en woensdagmiddag

Maatregel:
Bediening Valbrug alleen in weekenden en woensdagmiddag
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 15.000 2027: € 15.000 2028: € 15.000 2029ev: € 15.000
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 621003/38116
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Recreatief vaarverkeer vanaf een bepaalde hoogte kan niet meer 7 dagen in de week langs de Valbrug varen, omdat deze niet alle dagen wordt bediend.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
De vaarrecreatie wordt beperkt, wat invloed heeft op het welzijn van mensen. Daarnaast is de verwachting dat het op de dagen dat de brug wel bediend wordt extra druk wordt, wat verhoogde risico's voor de veiligheid geeft.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Het heeft direct effect op de dienstverlening wanneer de brug slechts enkele dagen wordt bediend.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 17: Stoppen met kerstboom in Schipluiden op H.K. Pootplein

Maatregel:
Stoppen met kerstboom in Schipluiden op H.K. Pootplein
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 3.000 2027: € 3.000 2028: € 3.000 2029ev: € 3.000
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 657003/38125
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Jaarlijks wordt er op kosten van de gemeente een kerstboom met verlichting geplaatst op het H.K. Pootplein in Schipluiden. Dit komt te vervallen.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
De kerstboom zorgt voor een lichtpunt in de donkere dagen en wordt gewaardeerd door bewoners. Een stukje vreugde wordt dus weggenomen.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Het is een extra service, maar geen onderdeel van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
De maatregel heeft geen impact op de lange termijn.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 18: Besparing op speelvoorzieningen

Maatregel:
Besparing op speelvoorzieningen
Wat is het financiële effect van de maatregel:
10% 2026: € 5.000 2027: € 5.000 2028: € 5.000 2029ev: € 5.000
20% 2026: € 10.000 2027: € 10.000 2028: € 10.000 2029ev: € 10.000
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 657009/38132
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Er kan minder onderhoud aan de speelvoorzieningen gedaan worden. Dit zijn zowel reparaties van de speeltoestellen als reiniging van de ondergronden.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Het risico op schade en letsel neemt toe. Wanneer het budget voor de speelvoorzieningen ontoereikend wordt om reparaties uit te voeren om de veiligheid te garanderen moeten speeltoestellen verwijderd worden. Bij welk bedrag dit omslagpunt ligt is lastig in te schatten.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft niet direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening. De speeltoestellen kunnen wel een tijd bruikbaar blijven met minder onderhoud.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Verminderd onderhoud zorgt voor een beperktere levensduur van de speeltoestellen en de ondergronden, waardoor deze eerder vervangen moeten worden.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
De coalitie streeft een hoge kwaliteit van de woonomgeving na. Met deze bezuiniging komt de kwaliteit <i>naar verwachting</i> onder het basisniveau.

Fiche 19: Besparing op onderhoud wegbermen (maai- en slootwerk)

Maatregel:
Besparing op onderhoud wegbermen (maai- en slootwerk)
Wat is het financiële effect van de maatregel:
10% 2026: € 15.000 2027: € 15.000 2028: € 15.000 2029ev: € 15.000
20% 2026: € 30.000 2027: € 30.000 2028: € 30.000 2029ev: € 30.000
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 624002/38109
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Met bezuinigingen kan niet meer het gehele areaal maai- en slootwerk worden uitgevoerd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Het tijdig uitmaaien van de slootkanten is noodzakelijk voor de doorstroming en de waterkwaliteit. Een verminderde waterkwaliteit kan negatieve effecten hebben op de gezondheid van mensen, op het milieu en op de economie.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft geen direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
De maatregel heeft met name op langere termijn hogere risico's op de gezondheid van mensen, op het milieu en op de economie. Daarnaast gaan watergangen dichtgroeien wat leidt tot aanschrijvingen van het Hoogheemraadschap van Delfland, waarna we het werk alsnog moeten uitvoeren. Dit worden ad hoc separate opdrachten wat kostenverhogend is.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
De coalitie streeft een hoge kwaliteit van de woonomgeving na. Met deze bezuiniging komt de kwaliteit <i>naar verwachting</i> onder het basisniveau.

Fiche 20: Besparing op baggeren

Maatregel:
Besparing op baggeren
Wat is het financiële effect van de maatregel:
10% 2026: € 12.500 2027: € 12.500 2028: € 12.500 2029ev: € 12.500
20% 2026: € 25.000 2027: € 25.000 2028: € 25.000 2029ev: € 25.000 Aandachtspunt is dat we conform het concept beheerplan dat een extern deskundige voor ons heeft opgesteld jaarlijks al ongeveer 200k tekort komen om planmatig te baggeren volgens een 8-jaarlijkse cyclus.
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL: 624002/38142
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Er kunnen minder watergangen gebaggerd worden. Daarnaast zitten in deze kosten ook bijdragen aan het Hoogheemraadschap van Delfland voor het afvoeren van bagger waar deze niet op de kant kan worden afgezet en de gemeente ontvangstplicht heeft.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Het tijdig baggeren van watergangen is noodzakelijk voor de doorstroming en de waterkwaliteit. Een verminderde waterkwaliteit kan negatieve effecten hebben op de gezondheid van mensen, op het milieu en op de economie.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft geen direct effect op de kwaliteit van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
De maatregel heeft met name op langere termijn hogere risico's op de gezondheid van mensen, op het milieu en op de economie. Daarnaast gaan watergangen dichtslibben wat leidt tot aanschrijvingen van het Hoogheemraadschap van Delfland dat de leggerdiepte niet gehaald wordt, waarna we moeten baggeren. Dit worden ad hoc separate opdrachten wat kostenverhogend is. Daarnaast is de hoeveelheid bagger die vrijkomt groter wat

kostenverhogend werkt.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

De coalitie streeft een hoge kwaliteit van de woonomgeving na. Met deze bezuiniging komt de kwaliteit onder het basisniveau.

Fiche 21: Verhuren van gemeentelijk vastgoed - Woudseweg

Maatregel:
Verhuren van gemeentelijk vastgoed - Woudseweg
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 5.500 2027 ev: € 11.000-20.000 (jaarlijks indexatie) Het gebouw is d.m.v. wanden opgesplitst maar dit is niet officieel. Een deel hiervan wordt verhuurd aan de VRH. Het andere deel wordt nu gebruikt door de Buitendienst. En een gedeelte wordt momenteel via Ad Hoc verhuurd (klein tarief en de gemeente ontvangt hier niks van) aan een schuttersvereniging. Voor andere verhuur is officiële splitsing van het gebouw nodig, d.w.z. brandscheiding, splitsing meters, toevoegen sanitair. De verwachte investering hiervoor bedraagt 70k. Deze kosten kunnen dit jaar gedekt worden uit het restant van de reserve van vastgoed die in de voorziening is opgenomen. Mogelijk wil de VRH de extra ruimte huren, dat levert ongeveer 11k per jaar op bovenop het huidige contract. De officiële splitsing is in dit geval niet nodig. Als we de ruimte bedrijfsmatig verhuren verwachten we een opbrengst van ongeveer 20k.
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
FCL/ECL: 603001/36001
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Het gebruik door de Buitendienst en de verhuur aan de schuttersvereniging komen te vervallen bij andere verhuur.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
De schuttersvereniging zal uiteraard teleurgesteld zijn wanneer ze een andere locatie moeten zoeken voor hun opslag, die mogelijk ook duurder is. Maar dit is geen algemeen belang en de gemeente heeft hier geen wettelijke taak in.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Deze maatregel heeft geen effect op de kwaliteit van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Op de lange termijn is het over het algemeen verstandig om vastgoed in bezit te houden. Ten opzichte van maatschappelijke verhuur, waarvoor vaak een kostenprijsdekkende huur wordt gerekend en mogelijk subsidie wordt gegeven, levert verhuur jaarlijks meer inkomsten op. Verhuur aan andere partijen beperkt wel de beschikbaarheid van vastgoed voor maatschappelijke doelstellingen.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
Dit sluit aan op opdracht 2.4 aan het college: Zorg voor concrete maatregelen die een effectiever gebruik van gebouwen en voorzieningen tot gevolg hebben en ondersteun initiatieven die hierop gericht zijn.

Fiche 22: Verhuren van gemeentelijk vastgoed - Lijsterbesstraat

Maatregel:
Verhuren van gemeentelijk vastgoed - Lijsterbesstraat
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 2.000 2027 ev: € 4.200 (jaarlijks indexatie) Mogelijk moeten er wel investeringen gedaan worden voor verhuur van de garageboxen. Deze kosten kunnen dit jaar gedekt worden uit het restant van de reserve van vastgoed die in de voorziening is opgenomen.
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
FCL/ECL: 603001/36001
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Er komen geen concrete activiteiten of diensten te vervallen. De garageboxen werden tot voor kort gebruikt door de buurtpreventie. Hier kregen we geen huurinkomsten voor. De buurtpreventie is recent uit dit pand gegaan en de garageboxen staan momenteel leeg.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Geen maatschappelijk effect.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Deze maatregel heeft geen effect op de kwaliteit van de dienstverlening.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Op de lange termijn is het over het algemeen verstandig om vastgoed in bezit te houden. Ten opzichte van maatschappelijke verhuur, waarvoor vaak een kostenprijsdekkende huur wordt gerekend en mogelijk subsidie wordt gegeven, levert verhuur jaarlijks meer inkomsten op. Verhuur aan andere partijen beperkt wel de beschikbaarheid van vastgoed voor maatschappelijke doelstellingen.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
Dit sluit aan op opdracht 2.4 aan het college: Zorg voor concrete maatregelen die een effectiever gebruik van gebouwen en voorzieningen tot gevolg hebben en ondersteun initiatieven die hierop gericht zijn.

Fiche 23: Verhuren van gemeentelijk vastgoed – Prinses Irenelaan

Maatregel:
Verhuren van gemeentelijk vastgoed – Prinses Irenelaan
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 5.000,- 2027 ev: minimaal € 10.000 (jaarlijks indexatie)
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
FCL/ECL: 603001/36001
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
De huidige verhuur/gebruik komt te vervallen. Een gedeelte van het pand wordt gebruikt door de buurtpreventie. Die betalen geen huur en de gemeente heeft hier ook geen wettelijke taak in. Daarnaast wordt de locatie gedeeld door work8 (via afdeling Samenleving en Dienstverlening).
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
De maatregel heeft geen direct maatschappelijk effect.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Het stoppen van het gebruik door de buurtpreventie raakt niet direct de kwaliteit van de dienstverlening. Voor de verhuur aan Work8 wordt het huurbedrag hoger of moet deze organisatie op zoek naar een alternatieve locatie. We hebben er belang bij dat ze een plek hebben in de gemeente, maar geen verantwoordelijkheid voor het bieden van goedkope huisvesting. Wel kunnen we meedenken over passende alternatieven.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Op de lange termijn is het over het algemeen verstandig om vastgoed in bezit te houden. Ten opzichte van maatschappelijke verhuur, waarvoor vaak een kostenprijsdekkende huur wordt gerekend en mogelijk subsidie wordt gegeven, levert verhuur jaarlijks meer inkomsten op. Verhuur aan andere partijen beperkt wel de beschikbaarheid van vastgoed voor maatschappelijke doelstellingen.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
Dit sluit aan op opdracht 2.4 aan het college: Zorg voor concrete maatregelen die een effectiever gebruik van gebouwen en voorzieningen tot gevolg hebben en ondersteun initiatieven die hierop gericht zijn.

Fiche 24: Verhuren van gemeentelijk vastgoed – gemeentehuis

Maatregel:
Verhuren van gemeentelijk vastgoed – gemeentehuis
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: - 2027 e.v.: € 30.000,- (jaarlijks indexatie) Voor dit bedrag is uitgegaan van een vergelijkbare oppervlakte en voorzieningen als voor Staatsbosbeheer. Aandachtspunt hierbij is dat de verhuur van werkplekken aan het Bedrijvenschap Haranaschpolder naar verwachting dit jaar ophoudt. Hiermee zijn inkomsten van ongeveer €40.000,- per jaar gemoeid.
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
FCL/ECL: 604005/3600
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Het gebruik van het gemeentehuis als huisvesting voor eigen personeel komt deels te vervallen. Door herindeling van de werkplekken wordt ruimte vrijgemaakt voor verhuur aan een overheidspartij of voor een maatschappelijk doel.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
De maatregel heeft effect voor een gedeelte van het personeel van de gemeente, omdat deze personen een andere werkplek krijgen en de oppervlakte werkplek per werknemer afneemt.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Het herindelen van de werkplekken om daarmee een gedeelte vrij te maken voor verhuur raakt niet direct de kwaliteit van de dienstverlening. Er kan nog steeds op een vergelijkbare manier gewerkt worden.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Deze maatregel heeft geen impact op de lange termijn.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)
Dit sluit aan op opdracht 2.4 aan het college: Zorg voor concrete maatregelen die een effectiever gebruik van gebouwen en voorzieningen tot gevolg hebben en ondersteun initiatieven die hierop gericht zijn.

Fiche 25: diverse concrete bezuinigingen tezamen + extra inkomsten

Maatregel:													
Concrete bezuinigingen tezamen (Besparing op uitgaven en jaarlijks 100K extra inkomsten)													
Wat is het financiële effect van de maatregel:													
2026: € 174.000													
2027: € 179.000													
2028: € 179.000													
2029ev: € 179.000													
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:													
Bezuinigingen 2026 e.v. concreet													
FCL	ECL	2026		2027		2028		2029		Extra inkomsten	Toelichting		
		Bezuiniging uitgaven											
604004	38040	€	4.000	€	4.000	€	4.000	€	4.000		Lagere uitgaven kantoorbenodigdheden		
604004	38043	€	7.500	€	7.500	€	7.500	€	7.500		Lagere uitgaven catering en vergaderkosten		
604004	38036	€	7.500	€	7.500	€	7.500	€	7.500		Stimuleren digitaal verzenden, waardoor minder porto		
621002	38004	€	10.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000		Overstap op LED verlichting openbare wegen		
604005	38004	ntb		ntb		ntb		ntb			Zonnepanelen en LED in het gemeentehuis		
											Meer onderhoudswerkzaamheden in gemeentehuis		
604005	38006	€	20.000	€	20.000	€	20.000	€	20.000		door eigen facilitaire dienst i.p.v. in contract		
621007	38017	€	5.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000		Minderung advieskosten verkeer		
604010	38045	€	2.000	€	2.000	€	2.000	€	2.000		Opzeggen abonnementen/lidmaatschappen		
604010	75001	ntb		ntb		ntb		ntb			Opzeggen applicaties		
675001	38121	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	5.000		Lagere kosten onderhoud derden begraafplaatsen		
621007	38122	€	10.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000		Lagere uitgaven verkeersmaatregelen		
621007	38123	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000		Lagere uitgaven verkeerseducatie		
621001	38002									€	100.000	Straatwerkbonnen structureel	
			€	74.000	€	79.000	€	79.000	€	79.000	€	100.000	
			€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000	inkomsten
			€	174.000	€	179.000	€	179.000	€	179.000			
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?													
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)													
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)													
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)													
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)													

Fiche 26: temporisering kapitaallasten

Maatregel:
Concrete bezuinigingen kapitaallasten
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 0 2027: € 75.000 2028: € 50.000 2029ev: € 0
Taakveld en FCL/ECL in de begroting:
Taakveld: FCL/ECL:
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel?
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners)
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord)

Fiche 27: burgerlijke stand

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Bestuurlijke organisatie Taakveld: Burgerlijke stand
Maatregel:
Representatiekosten trouwambtenaren verlagen : 602001/38051 € 900 Kosten registers laten vervallen : 602001/38100 € 500
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 1.400 2027: € idem 2028ev: € idem
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Activiteiten trouwambtenaren worden beperkt Registerbudget werd al niet meer gebruikt
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 28 eigen verklaring en kosten naturalisatie

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Bestuurlijke organisatie Taakveld: Rijbewijzen en reisdocumenten
Maatregel:
Kosten eigen verklaring CBR : 602002/38054   € 3.500 Kosten naturalisatieceremonies : 602002/38065   € 250
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 3.750 2027: € idem 2028ev: € idem
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Eigen verklaring CBR wordt meer en meer digitaal geregeld Activiteiten/welkomstpresentjes rondom naturalisatieceremonies worden beperkt
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 29 sociaal juridische dienstverlening

Thema en taakveld in de begroting: Armoedebeleid
Thema: Taakveld: Armoedebeleid 663004
Maatregel:
Verminderen van het budget voor de ondersteuning van onze inwoners door sociaal raadslieden.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
In het armoedeplan is voor deze nieuwe vorm van ondersteuning €25.000 begroot. In het tweede half jaar van 2024 is op declaratiebasis gestart met deze dienstverlening. De kosten lagen toen op ongeveer € 3000,-. Hoewel het gebruik mogelijk toeneemt wanneer bekendheid toeneemt, lijkt een aframing met 15.000 redelijk.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Onze inwoners kunnen minder gebruik meer maken van de dienstverlening van sociaal raadslieden.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Vooraf onze kwetsbare inwoners zullen hier direct het effect van merken. Mensen die het meest kwetsbaar zijn, zijn het zwaarst belast met het indienen van aanvragen en doorgeven van wijzigingen. Deze groep moet nu zelf de weg vinden of ondersteuning krijgen van de formulierdienst van SWMD die en minder tijd heeft voor deze ondersteuning en minder kennis heeft op dit gebied. Ook de inzet van het juridisch loket is een optie. Echter zij zijn in Den Haag gevestigd en bieden vaak standaard dienstverlening en geen persoonlijke dienstverlening.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Onze inwoners kunnen met complexe vragen niet worden doorverwezen door de formulierdienst naar de sociaal raadslieden. Gevolg is dat de druk op de formulierdienst van SWMD toeneemt.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Doordat inwoners met een laag inkomen niet goed worden ondersteund bij juridische problemen, is de kans dat problemen toenemen erg groot. Dit heeft effect op alle levensgebieden. Inwoners met een uitkering zullen daardoor bijvoorbeeld minder ruimte in hun hoofd hebben om te werken aan hun re-integratie.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Het inzetten van sociaal raadslieden maakt onderdeel uit van het door de raad goedgekeurde armoedeplan.

Fiche 30 WSW en beschut werk

Thema en taakveld in de begroting: sociale werkvoorziening en beschut
Taakveld: sociale werkvoorziening en beschut 664001 664002
Maatregel:
Het verlagen van het budget voor sociale werkvoorziening en beschut.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Financieel effect: 30.000 per jaar, ingaande per 2026 Toelichting: Het budget voor beschut werk is 130.000, dit bedrag is ruim voldoende om de kosten voor de huidige bezetting van beschutte werkplekken te voldoen. Dit bedrag zou naar beneden bijgesteld kunnen worden met 30.000. Het budget voor WSW is 115.500. Dit bedrag is nu volledig nodig voor wettelijke verplichtingen.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het is niet mogelijk om geen beschut werk of WSW plekken aan te bieden aan onze inwoners. Dit zijn wettelijke verplichtingen. Het budget voor WSW is gedeeltelijk nodig om de WSW-plekken die nu bezet zijn binnen Werkse! door onze inwoners te bekostigen. Het andere deel van het bedrag is benut om aan het beleidskader participatie en re-integratie uitvoering te geven. Dit moet in de begroting nog op de juiste manier worden verwerkt. Het budget voor beschut is op dit moment ruim voldoende voor onze inwoners die beschut werken bij Werkse! (uitgaven voor 2024 waren 72.000 en nemen voor 2025 verder toe). Vanuit het Rijk hebben we echter de taakstelling 8 personen een fulltime beschutte werkplek te bieden, de kosten daarvoor zijn ongeveer 175.000. Het budget zoals dat nu op de begroting is opgenomen is daar dus niet toereikend voor. Het is dan ook niet verstandig dit budget verder naar beneden bij te stellen, omdat we dan voor elke nieuwe instroom langs de raad moeten voor extra budget.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemeenewelzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Onze inwoners die afhankelijk zijn van een WSW-werkplek of een beschutte werkplek komen zonder werk/daginvulling thuis te zitten. Dit heeft effect op hun welzijn/gezondheid. Daarnaast is het een wettelijke verplichting.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Nee
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Onze inwoners die afhankelijk zijn van een WSW-werkplek of een beschutte werkplek komen

zonder werk/daginvulling thuis te zitten. Dit heeft effect op hun welzijn/gezondheid.

Wanneer wij een instroom hebben op basis van de WSW zullen wij eerder langs de raad moeten voor extra budget wanneer wij deze nu verlagen. Dit vraagt in investering in arbeidsuren.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

"Iedereen werkt, of werkt mee" is een motto van het gemeentebestuur

Fiche 31 verplichtingen armoedebeleid

Thema en taakveld in de begroting: Armoedebeleid
Taakveld: Verplichtingen op basis van armoede beleid Weging: Groen voor aansluiting stichting babyspullen
Maatregel:
€1.120 In het kader van het armoedebeleid zijn er meerdere verplichtingen aangegaan. Een aantal komen reeds terug in fiches, een aantal nog niet. Bijlage bij dit fiche is dan ook dit overzicht waarin gewerkt wordt met groen en rood als aanbeveling in keus. Groen heeft marginale gevolgen. Rood hebben grote impact (<i>zie niet voor te stellen maatregelen</i>).
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Dit is afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt voor welke verplichtingen opgezegd worden. Zie bijlage voor een nadere uiteenzetting.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Per verplichting is omschreven wat er komt te vervallen indien er op die verplichting bezuinigd wordt.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Onze inwoners welke leven in armoede hebben een beperkter vangnet om op terug te vinden. Huishoudens leven dan ook langer in armoede. Dit draagt bij een stressoren welke ervaren worden en dit leidt tot meerkosten in andere kostenposten.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ons aanbod voor inwoners die leven in armoede versobert. Dit is niet direct een afbreuk van de kwaliteit van de dienstverlening die wij nog wel bieden.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Inwoners welke in armoede leven ervaren stress. Stress is een ongezonde factor, welke kan leiden tot verschillende problemen. Problemen welke ook kosten met zich meebrengen zowel gemeentelijk als anders zoals zorgverzekeringskosten.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Heeft impact op het in 2024 vastgesteld armoedebeleid. Dat is gericht op het versterken van de bestaanszekerheid en voorkomen dat inwoners schulden maken.

Fiche 32 vreemdelingenbeleid

Thema en taakveld in de begroting
Taakveld: Vreemdelingenbeleid 661001 Geheel besparen: ROOD (hierop korten draagt risico structurele doorwerking op uitkeringslasten) Vanaf 2028 besparen: GROEN (beleidskeuze)
Maatregel:
<ol style="list-style-type: none">
1. Meerjaars besparen van het volledige bedrag van € 34.000
2. Het besparen na 2027 van het bedrag, na bekostiging van formatievoorstel
Wat is het financiële effect van de maatregel:
<ol style="list-style-type: none">
1. Meerjaars € 34.000 per 2026
2. Meerjaars € 34.000 per 2028
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
<p>In de afgelopen jaren sinds de aanstelling van de klantmanager inburgering is de inwonergroep welke door deze klantmanager bediend wordt gegroeid. Ook zijn de taken en werkzaamheden uitgebreid. Zo is de klantmanager inburgering tevens aanspreekpunt voor de ontheemde Oekraïners binnen onze gemeente. Onze formatie is hier niet op geïndexeerd. Op dit moment wordt er een voorstel opgewerkt tot het uitbreiden van onze formatie met 0,33 ft. voor twee jaar. Vanwege de landelijke ontwikkelingen op dit onderwerp en de invloed daarop lokaal willen wij in eerste instantie een tijdelijke verhoging van de formatie.</p> <p>In de bekostiging van dit voorstel zien wij mogelijkheden hierin voor twee jaar te voorzien door te schuiven en herschikken binnen deze budgetpost. Personeelszaken en financiën zijn verzocht een berekening te maken van het benodigde budget ten behoeve van deze uitbreiding.</p> <p>Het voorstel is nog niet bestuurlijk in route gebracht. In theorie zouden we het hiervoor gevonden budget dus ook voor 2026 en 2027 kunnen inleveren als bezuiniging. Gezien de feitelijke en aantoonbare toename van te bedienen klanten wegen we die optie echter als ROOD</p>
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Door volledig te besparen op dit bedrag ontstaat gedurende 2026 en 2027 ondercapaciteit ten opzichte van de benodigde capaciteit, gegeven het feitelijke aantal klanten (statushouders, oekraïners, overig). Dit uit zich in vertraagde dienstverlening en tot situaties waarin de klantmanager inburgering niet verplichte werkzaamheden na moet laten vanwege gebrek aan tijd. Dit creëert op gebied van dienstverlening een negatief effect en houdt statushouders langer in de uitkering.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Onze inwoners zullen versoepelde dienstverlening ontvangen, waarbij de wettelijke verplichtingen de ondergrens zijn.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Het risico is een verhoogd verloop binnen deze functie vanwege overbelasting van de

medewerker naast het reeds beschreven effect qua dienstverlening.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Taken inburgering, opvang vreemdelingen

Fiche 33 Jeugd Geïndiceerde zorg

Thema en taakveld in de begroting:
667520, 667521, 667522, 667523, 667524, 667525, 667530, 667621, 667622, 667623, 667624, 667625, 667626, 668211, 668220
Jeugd Geïndiceerde zorg (Weging: GROEN. NB: benodigde investering om te kunnen besparen is verwerkt in het fiche. Hierdoor is het fiche in 2025 en 2026 nog negatief)
Maatregel:
Maatregel betreft een aanvullend maatregelenpakket kostenbeheersing (zie onder het fiche voor uitwerking)
Dit is aanvullend op de reeds lopende maatregelen:
<ul style="list-style-type: none">
- Regionaal plan kostenbeheersing
- Uitvoering beleidskader
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: 224.000 (bijraming)
2026: 34.000 (bijraming)
2027: 420.000 (besparing)
2028: 520.000 (besparing)
2029: 455.000 (besparing)
2030: 505.000 (besparing)
NB: er bestaan nog wel aantal onzekerheden in deze businesscase:
<ul style="list-style-type: none">
a) Indexering naar prijspeil is niet meegenomen in de berekening, ervan uitgaande dat prijspeilstijgingen op enig moment ook terugkomen aan de inkomstenkant. Dit is een onzekerheid omdat we niet weten hoe en of het rijk gemeenten hiervoor compenseert.
b) De businesscase is gemaakt op basis van aannames en (gedeeltelijk) ervaringscijfers. Bij een akkoord op deze lijn, vraagt eea nog uitwerking. Dit kan mogelijk nog leiden tot andere inzichten.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
In het beleidskader jeugd zijn concrete maatregelen vastgesteld ten behoeve van preventie, het afbakenen van de zorg en het versterken van de toegangsfunctie (frontoffice). In het regionale plan kostenbeheersing worden maatregelen uitgevoerd gericht op de nieuwe en verbeterde regionale inkoop van zorg.
Met voorgestelde aanvullende maatregelen zetten we nog sterker in op terugbrengen van het 'bestand' (gezinnen en kinderen in een vorm van zorg), het beperken van instroom via vrije verwijzers en het handhaven ten aanzien van oneigenlijke zorguitgaven.
In de businesscase zijn investeringen en effecten van de totale aanpak doorberekend op het uitgavenniveau aan zorg in natura
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals

bijvoorbeeld veiligheid).

Het betreft hier wettelijke open einde regeling, dus de gemeente heeft een verplichting tot bieden van de zorg. De beoogde bezuiniging (eerst: beheersing van kostenstijging) vloeit voort uit de maatregelen die reeds worden genomen.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Zeker. Hiervoor is aandacht in de genoemde maatregelenpakketten. Denk aan: minder doorplaatsingen, first-time-right, taakgerichte afspraken met zorgaanbieders, terugdringen overbruggingszorg, van individuele zorg naar collectieve arrangementen.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

De maatregelen hebben vooral op de lange termijn impact.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Kostenbeheersing in de jeugdzorg is een prioriteit in het coalitieakkoord en collegewerkprogramma. In het beleidskader jeugd en de regionale aanpak kostenbeheersing is en wordt de aanpak geconcretiseerd.

Business case Topprioriteit: Lange termijn kostenbeheersing sociaal domein

Aanleiding

Vanwege de afname van rijksinkomsten, bereidt ook de gemeente Midden-Delfland stevige bezuinigingen voor. De maatregelen die nu in voorbereiding zijn, bestaan uit een inventarisatie van budgetten en taken waarop gekozen kan worden het budget te verminderen. Voor het sociaal domein betreft het dan activiteiten en ondersteuning op het gebied van sport, cultuur, kunst, onderwijs, gezondheid, minimavoorzieningen, inclusie, jeugdbeleid, ouderenzorg en ondersteuning. Met een pakket van bezuinigingsmaatregelen over de breedte van deze voorzieningen, kan – samen met de maatregelen op alle andere gemeentelijke terreinen - gekomen worden tot het sluiten van de begroting voor 2026.

Afhankelijk van de bestuurlijk nog te maken keuzes (waar valt de bezuiniging, en in welke mate), is het onvermijdelijk dat dienstverlening voor inwoners hiermee afneemt en waarschijnlijk dat continuïteit van een aantal initiatieven, verenigingen en maatschappelijke activiteiten onder druk komt te staan.

Taken waar geen directie bezuiniging op mogelijk is, zijn de wettelijke taken die gemeenten uitvoeren (jeugdzorg, wmo, participatiewet, leerlingenvervoer). Voor deze zogenaamde 'open einde regelingen' geldt dat de gemeente de plicht heeft zorg of ondersteuning aan te bieden aan inwoners die op basis van de wet in aanmerking komen voor zorg of ondersteuning.

Het zijn juist deze wettelijke uitvoeringstaken waar het grootste deel van de uitgaven in het sociaal domein worden gemaakt. De ervaring leert dat deze taken het meest gevoelig zijn voor autonome kostenstijging (denk aan CAO ontwikkelingen, tariefontwikkelingen, personeelstekorten, tekortschietende rijksfinanciering). De gemeentelijke beïnvloedingsmogelijkheden zijn bij deze taken vanwege de wettelijke plichten juist beperkt. Maar ze zijn er wel!

Zonder lange termijn strategie ten aanzien van de kostenbeheersing op deze taken, is de kans groot dat korte termijn besparingsmaatregelen averechts zullen werken: wanneer preventieve algemene voorzieningen (zoals sport, welzijn, vrijwilligers, cultuur, onderwijs, verenigingsleven, lichte ondersteuning, algemene gezondheid, vrijwillige vervoersvoorzieningen) worden afgebouwd, zal de druk op open-einde regelingen zoals jeugdzorg en Wmo alleen maar toenemen. Het gevolg is dan dat de kostenstijging op die terreinen aanhoudt, met nieuwe tekorten op de gemeentebegroting als resultaat. Ter illustratie: uitgaande van het uitgavenniveau over 2024 zal, bij alleen autonome prijsontwikkelingen het tekort op de jeugdhulp oplopen tot 1,5 euro in 2030¹.

Om deze reden wordt in dit memo een strategie uitgezet gericht op het doorbreken van kostenverhogende mechanismen in wettelijke uitvoeringstaken. In de uitwerking beperk ik hem hier tot de jeugdhulp. Dit is het terrein waar de kostenstijging het meest zorgwekkend is. Dat neemt niet weg dat op terreinen als leerlingenvervoer en Wmo soortgelijke mechanismen een soortgelijke aanpak zouden rechtvaardigen.

Doel is te komen tot een effectieve combinatie van korte termijn besparingsmaatregelen en lange termijn beheersingsmaatregelen gericht op beheersing van open einde regelingen. Alleen in de juiste combinatie is het aannemelijk de begroting duurzaam in balans te brengen.

Aanvullende maatregelen kostenbeheersing

In onderstaande tabel is de kostenontwikkeling en de voorgestelde aanpak samengevat. Hieronder wordt de tabel per regel toegelicht.

---

¹ Uitgaande van 5% indexering, bij gelijkblijvende rijksfinanciering. NB: in de tabel is deze prijsontwikkeling voor nu buitenbeschouwing gelaten, vanuit de veronderstelling dat stijgend prijspeil uiteindelijk ook in een hogere rijksbijdrage tot uiting komt. Dit is echter nog een onzekerheid.

Kolom1	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
autonome lijn	4.020.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000
Huidige begroting		3.930.372	3.930.372	3.930.372	3.930.372	3.930.372	3.930.372
Huidig verwacht tekort		269.628	269.628	269.628	269.628	269.628	269.628
effect maatregelen							
effect regionale nieuwe inkoop		-	-	226.000	296.000	430.000	480.000
maatregelen beleidskader		60.000	200.000	250.000	200.000	-	-
effect extra handhaving		15.000	70.000	100.000	100.000	100.000	100.000
effect toets ED		-	20.000	120.000	120.000	120.000	120.000
effect huisartsproject		30.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Beoogde besparing		105.000	390.000	796.000	816.000	750.000	800.000
benodigde investeringen							
regionale nieuwe inkoop		11.427	34.280				
extra inzet handhaving		7.500	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
dyslexie		-	25.000	10.000	10.000	10.000	10.000
huisartsenproject/bestandsreductie		40.000	80.000	80.000			
		58.927	154.280	105.000	25.000	25.000	25.000
Beoogde begroting		4.153.927	3.964.280	3.509.000	3.409.000	3.475.000	3.425.000
Benodigde bijraming/ mogelijke aframing		223.555	33.908	-421.372	-521.372	-455.372	-505.372

Autonome kostenontwikkeling

De kostenontwikkeling jeugdhulp is al jarenlang een zorgenkind. Huidige kostenniveau zit op ruim 4 miljoen euro. Gezien onzekerheden over ontwikkeling rijksfinanciering (in hoeverre neemt het rijk de aanbevelingen van de cie Van Ark over, en in hoeverre houdt het rijk in de financiering van gemeenten rekening met prijsontwikkelingen in de sector?), houden we als het basisuittgavenniveau voor de komende jaren de reële uitgaven over 2024 aan. Dit is echter een onzekerheid. Indien prijsontwikkelingen doorzetten en rijksfinanciering wordt de urgentie voor aanvullende maatregelen alleen maar groter. Ter illustratie: kosten kunnen dan – alleen al bij een stijging van 5% aan prijspeil – bij ongewijzigd beleid oplopen tot 5 miljoen euro in 2029.

Effect Nieuwe inkoop

Per 2027 zal de nieuwe inkoopronde ingaan. Regionaal wordt deze inkoopronde momenteel voorbereid. Door een gesegmenteerde inkoop (meer maatwerk in de contractafspraken met aanbieders per zorgsegment) verwachten we effectiever en dus goedkoper in te gaan kopen. De beoogde opbrengsten (zoals berekend in de hervormingsagenda) zijn in de tabel meerjarig verwerkt.

Effecten Beleidskader jeugd

Aan het door de raad vastgestelde beleidskader jeugd is een concreet uitvoeringsprogramma verbonden, met een groot aantal maatregelen. Op twee manieren dragen deze maatregelen bij aan het terugbrengen van de kosten voor jeugdhulp: enerzijds door versterken van preventie, waardoor er minder vraagstukken bij het lokaal team terecht komen. Anderzijds door de 'poortfunctie' van het lokaal team te versterken (via aanscherping verordening, werkprocessen, extra controles bij indicaties en verlengingen). Het verwachte effect van de maatregelen uit het beleidskader hebben we meerjarig verwerkt.

Effecten aanvullende maatregelen

Om meer en sneller te kunnen sturen op de afname van kosten, stellen wij een drietal aanvullende maatregelen voor.

- **Maatregel extra handhaving:**
Sinds medio 2024 heeft de gemeente beschikking over een aantal uren onderzoekscapaciteit om oneigenlijke inzet van zorggelden op te sporen. Op basis van de bevindingen en lopende onderzoeken, verwachten we dat extra inzet hierop bijdraagt aan besparing op de kosten (door terugvordering, beëindiging en preventie).
- **Maatregel Poortfunctie dyslectie**
Indicaties voor enkelvoudige dyslectie verlopen via scholen. Het beeld in den lande is dat er hierbij in een aantal gevallen te snel tot jeugdhulp wordt overgegaan. Er zijn gemeenten

die aanzienlijke besparingen hebben weten te realiseren door het invoering van een toets op deze indicaties. Geadviseerd wordt deze toetsing in Midden-Delfland in te voeren.

- *Maatregel huisartsenproject en bestandsreductie*

De afgelopen twee jaar zien we een verschuiving in de afgifte van indicaties vanuit de gemeente naar de huisartsen en vrije verwijzers. Mogelijk is dit een effect van het strengere indiceren door de gemeente. Om de verwijzingen vanuit huisartsen terug te brengen, adviseren wij gedurende twee jaar een huisartsenproject te starten waarbij zorgvragen die bij huisartsen terecht in meer gevallen worden doorgeleid naar het lokale team ter beoordeling.

Gekoppeld hieraan stellen we voor een medewerker tijdelijk vrij te maken voor een bestandsdoorlichting/herbeoordeling van de meest kostbare cliënten/gezinnen in behandeling. De veronderstelling daarbij is dat de zorgvraag van de betreffende gezinnen reeel is, maar dat de ingezette zorg in een aantal gevallen effectiever en er daarmee goedkoper kan worden georganiseerd.

Beleidsmatige projectleiders capaciteit

Het domein jeugdhulp is beleidsmatig een van de meest complexe beleidsterreinen. Door de samenloop van grote projecten (regionale kostenbeheersing, uitvoering beleidskader, lokale aanpak kostenbeheersing), is de beschikbare beleidsmatige capaciteit (1 fte voor het gehele jeugdbeleid) te kwetsbaar om met voldoende urgentie uitvoering te geven aan kostenbeheersing. Om die reden wordt geadviseerd om voor een periode van twee jaar een tweede beleidsmedewerker jeugd (projectleider kostenbeheersing) aan te stellen. Hiermee is een bedrag gemoeid van tussen de 60.000 en 85.000 euro.

NB: Deze tijdelijke capaciteit is nog niet in de tabel opgenomen, omdat dit ook zou kunnen via een herschikking van beleids capaciteit indien bezuinigingsmaatregelen ertoe leiden dat op andere terreinen substantieel werk verdwijnt.

Fiche 34 medische keuringen

Thema en taakveld in de begroting:
669100 WMO medische keuringen (gebeurt 3 tot 4 keer per jaar. Vooral bij twijfel over ingezette zorg)
Maatregel:
Geraamde budget is gebaseerd op reeel gebruik. Overwogen kan worden het geraamde bedrag bij te stellen bijvoorbeeld naar 3500 euro
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: - 2026: 1200 2027: idem 2028ev: idem
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Er komen geen activiteiten te vervallen. De kans op een overschrijding wordt alleen groter, wanneer er in een jaar onverhoopt meer keuringen nodig blijken
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Niet anders dan wat hierboven is geschreven
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Mogelijk dat op enig moment moet worden bijgeraamd
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Nvt

Fiche 35 WMO PGB

Thema en taakveld in de begroting:
667911 PGB WMO Huishoudelijke hulp 667912 PGB WMO Begeleiding
WMO PGB
Maatregel:
Gegeven de aflopende trend over de afgelopen jaren in het gebruik van PGB's kan overwogen worden het geraamde bedrag te verlagen, met maximaal 20%. Daarbij moet wel de kanttekening worden gemaakt dat het geraamde budget bij het opstellen van de begroting 2025 ev al naar beneden is bijgesteld op basis van reëel gebruik. Daarmee verwachten we geen ruimte voor extra aframingen, tenzij het aantal rechtmatige aanvragen om een PGB afneemt.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: 20.000 2027: idem 2028ev: idem
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Er komen geen activiteiten te vervallen. De kans op een overschrijding wordt alleen groter, wanneer er in een jaar overhoopt meer PGB's verstrekt worden
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen. Ongeacht het te ramen bedrag, dienen PGB's waarop volgens de wettelijke eisen aanspraak kan worden gemaakt, te worden verleend.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Niet anders dan wat hierboven is geschreven
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Zie hierboven
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt gemaakt.
Het coalitieakkoord stelt: "De Wmo wordt naar behoren uitgevoerd. Wij vragen aandacht van het college voor de toegankelijkheid voor alle inwoners, mede op basis van ondersteuning bij aanvragen en gebruik van formulieren." Het collegeprogramma stelt: "Voor inwoners die zijn aangewezen op ondersteuning, bieden we - afhankelijk van de behoefte - passende vormen van maatschappelijke ondersteuning en zorg."

Fiche 36 WMO ZIN

Thema en taakveld in de begroting:

666002

666003

666004

667114

667120

667130

667914

WMO Zorg in natura . Betreft alle individuele maatschappelijke ondersteuning waaronder: Woonvoorzieningen, Rolstoelvoorzieningen, Vervoersvoorzieningen, Huishoudelijke hulp, Begeleiding, Dagbesteding, PGB Vervoersvoorziening

Maatregel:

Betreft alle individuele verstrekking voortvloeiend uit de wet, en de hieronder liggende landelijke en lokale wet en regelgeving.

Belangrijk maatregel die in voorbereiding is betreft de nieuwe inkoop per januari 2027.

Afhankelijkheden die aan de orde zijn op dit terrein zijn onder meer: kostprijsontwikkeling/CAO's, schaarste arbeidsmarkt, voorgenomen afschaffen abonnementstarief.

Ook de inspanningen die momenteel in voorbereiding en uitvoering zijn vanuit de middelen IZA en GALA kunnen mogelijk leiden tot een afname aan maatwerkvoorzieningen wmo.

Op dit moment is het moeilijk een goede inschatting te maken over een eventuele af of bijraming. Jaarrekeningcijfers over 2024 kunnen hierin helpen.

Vooralsnog adviseren we 1 concrete maatregel: uitbreiden uren voor onderzoek handhaving met 15.000 per jaar structureel ingaand met 2025.

Vanaf 2026 verwachten we daarmee 70.000 per jaar te besparen. Hierdoor kan op de beschikbare middelen vanaf 2026 een bedrag worden ingeboekt van 55.000 per jaar.

Wat is het financiële effect van de maatregel:

2025: 15.000 bijramen

2026: 55.000 aframen

2027: idem

2028ev: idem

Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?

Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene

welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Het coalitieakkoord stelt: "De Wmo wordt naar behoren uitgevoerd. Wij vragen aandacht van het college voor de toegankelijkheid voor alle inwoners, mede op basis van ondersteuning bij aanvragen en gebruik van formulieren."

Het collegeprogramma stelt: "Voor inwoners die zijn aangewezen op ondersteuning, bieden we - afhankelijk van de behoefte - passende vormen van maatschappelijke ondersteuning en zorg."

Fiche 37 Antidiscriminatie-voorziening

Thema en taakveld in de begroting: Antidiscriminatie
Thema: Algemene dekkingsmiddelen Taakveld: Antidiscriminatie-voorziening
Maatregel:
€1.000 bezuinigen
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: € 10.600 beschikbaar in begroting i.p.v. €11.600 2026: € 10.600 beschikbaar in begroting i.p.v. €11.600 2027ev: € 10.600 beschikbaar in begroting i.p.v. €11.600 Uit deze post financieren wij de wettelijk verplichte anti-discriminatie voorziening. Vanaf 2027 geldt er naar verwachting nieuwe wet en regelgeving rondom om antidiscriminatiebeleid. Hierdoor krijgen we minder inkomsten vanuit het gemeentefonds. Dit ligt nu op €0,77 per inwoner (dus ongeveer €15.000, waarvan we dus slechts een beperkt bedrag hebben opgenomen op onze begroting) en wordt dan naar verwachting €0,26 (dus ongeveer €5.050).
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Met deze maatregel is er minder speelruimte mogelijk voor andere initiatieven op dit gebied. Er komen geen activiteiten of diensten te vervallen. Door minder inkomsten vanuit gemeentefonds vanaf 2027, lijkt meer bezuinigen op deze post onverstandig. Bij een nog zwaardere bezuiniging dan €1.000 op deze post is het niet mogelijk om op nieuwe lokale ontwikkelingen in te spelen, zoals op de komst van het AZC. Op dit moment zijn we bezig met het opstellen van een lokale inclusie agenda, mogelijk zijn aan de uitvoering hiervan kosten verbonden. Ook bestellen we vanuit dit budget bijvoorbeeld vlaggen voor organisaties die net als de gemeente op belangrijke dagen voor de LHBTI-gemeenschap willen vlaggen om hun te laten zien dat ze achter deze groep staan.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Door te besparen kunnen we als gemeente minder (extra) aandacht besteden aan de minderheden in onze samenleving, denk aan personen met een beperking of personen die behoren tot de LHBTIQ-gemeenschap. Dit kan een direct effect hebben op hun welzijn. Bij de voorgestelde besparing, blijft er vooralsnog voldoende budget over om activiteiten uit te voeren.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

De voorgestelde maatregelen hebben geen effect op de huidige dienstverlening, wel hebben we minder ruimte om dienstverlening aan te bieden aan mensen met een beperking of die behoren aan de LHBTIQ gemeenschap.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Een minder inclusieve samenleving.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

In het collegewerkprogramma 2024 -2026 is opgenomen dat het college inclusiviteit en (acceptatie van) diversiteit cruciaal vindt. Het doel van het college is om dit te bevorderen door gelijke kansen te bieden en discriminatie op basis van etniciteit, cultuur, geslacht, seksuele geaardheid en religie uit te bannen. Initiatieven die gelijke kansen bevorderen, discriminatie bestrijden worden gestimuleerd, net als initiatieven en ontwikkelingen die het gevoel van verbondenheid en solidariteit versterken. Ook in het coalitieakkoord op hoofdlijnen 2022 – 2026 is opgenomen dat Midden-Delfland een inclusieve gemeente wil zijn en dat het hiervoor van belang is dat hier permanente aandacht voor is op alle beleidsterreinen en dat bewustwording in de samenleving wordt gestimuleerd.

Door te bezuinigen op deze post is het niet goed mogelijk bovenstaande een gewenste impuls te geven. Hier is meer voor nodig dan het nu beschikbare budget.

Het beschikbare bedrag maakt het wel mogelijk om enkele kleine initiatieven te ontplooiën die mogelijk voortkomen uit de Lokale Inclusie Agenda waar we aan werken en een verplichting is voortkomend uit de ratificatie van het VN-verdrag handicap.

Fiche 38 – Onderwijs Algemeen

Onderwerp / FCL overzicht:
643001 – Onderwijs Algemeen Weging: Groen voor Anne Frankkrant
Maatregel:
<ul style="list-style-type: none">
• Niet langer betalen van Anne Frankkrant voor de scholen (dit kost circa € 700).
• Krapper begroten subsidie nieuwkomers (voor regulier onderwijs), uitgaan van 1 volledige aanvraag per jaar (dit is € 4500).
• Andere werkwijze speltherapie (is al ingegaan, geen besparing maar van ander budget).
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Totale verwachte besparing: € 700 door keuze (en bekostiging) voor Anne Frankkrant aan de scholen over te laten. Deze post bestaat uit verschillende onderdelen: <ul style="list-style-type: none">
• Anne Frankkrant
• Gezamenlijke kosten voor samenwerkingsverbanden en overig/algemeen.
• Subsidie nieuwkomers in regulier onderwijs en subsidie mentorprogramma Schools Cool ter vermindering van schooluitval, aanpak achterstanden en vergroten zelfvertrouwen. Vanwege gezamenlijke verantwoordelijkheid in de samenwerkingsverbanden stellen we geen bezuiniging voor op dit onderdeel. Evenals voor het onderdeel subsidie nieuwkomers: Het is onzeker hoeveel aanvragen voor subsidie nieuwkomers er binnen komen. Daarom is het onverstandig om op dit onderdeel te besparen.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het aanbieden van de Anne Frankkranten voor de basisscholen (de scholen kunnen dit uiteraard zelf wel bestellen indien ze dat willen).
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Niet of nauwelijks.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Indien de scholen de Anne Frankkrant willen behouden voor hun leerlingen, kunnen ze deze zelf bestellen.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Beperkt.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
N.v.t.

Fiche 39 onderwijshuisvesting

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Onderwijshuisvesting Taakveld: Gemeentelijke verantwoordelijkheid voor nieuwbouw, vernieuwbouw en onderhoud van schoolgebouwen.
Maatregel:
Om binnen het beschikbare budget te blijven en efficiënt om te gaan met onderwijshuisvesting, worden de volgende maatregelen voorgesteld: <ul style="list-style-type: none">
• Multifunctioneel ruimtegebruik: Het combineren van onderwijsruimtes met andere maatschappelijke functies, zoals kinderopvang of sportfaciliteiten, om exploitatiekosten te delen. Dit sluit aan bij de strategieën uit het IHP.
• Optimalisatie van bestaande capaciteit: Efficiënter gebruik maken van beschikbare lokalen en schoolgebouwen, inclusief het herverdelen van ruimte tussen scholen indien mogelijk. Dit is met name relevant voor locaties waar tijdelijke tekorten spelen.
• Uitbreiding met semipermanente huisvesting in plaats van permanente nieuwbouw: Dit voorkomt lange termijn leegstand bij toekomstige leerlingendaling en biedt flexibiliteit. Dit past binnen de strategie die in het IHP is genoemd voor groeiende gebieden.
• Prioritering van renovatie boven nieuwbouw, mits haalbaar: Waar mogelijk wordt eerst gekeken naar renovatie en verduurzaming in plaats van volledige vervangende nieuwbouw, tenzij de technische staat van een gebouw dit niet toelaat (zoals bij de Mariaschool in Den Hoorn).
• Uitstel van niet-noodzakelijke investeringen: Investerings in gebouwen met al een hoge duurzaamheid en goede functionaliteit worden uitgesteld, tenzij dit de basiskwaliteit van het onderwijs raakt.
• Herbestemmen van overtollige ruimte op lange termijn: In gebieden waar leerlingenaantallen op termijn afnemen, wordt onderzocht of bepaalde schoollocaties anders benut kunnen worden. Echter, dit is niet op korte termijn toepasbaar gezien de huidige tekorten op enkele locaties.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
<ul style="list-style-type: none">
• Kostenbesparing op exploitatie door minder energieverbruik en efficiënter ruimtegebruik.
• Lagere kapitaallasten door uitstel of beperking van investeringen in nieuwbouw.
• Mogelijke inkomsten uit verhuur of verkoop van onderbenutte onderwijslocaties, maar alleen op lange termijn waar dit haalbaar is.
• Efficiëntere inzet van middelen door prioritering van renovatie boven vervangende nieuwbouw.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
<ul style="list-style-type: none">
• Vermindering van flexibiliteit in huisvesting als gevolg van clustering en herbestemming van ruimtes.
• Minder fysieke uitbreidingen van schoolgebouwen, waardoor groeiende scholen creatiever met ruimte moeten omgaan.
• Mogelijk langere reistijden voor leerlingen indien scholen moeten worden samengevoegd of voorzieningen worden geconcentreerd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
<ul style="list-style-type: none">
• Positief: Besparingen kunnen worden hergebruikt voor andere maatschappelijke

investeringen.

- **Negatief:** Mogelijk minder spreiding van onderwijsvoorzieningen, waardoor sommige leerlingen verder moeten reizen.
- **Leefomgeving:** Mogelijke toename van verkeersstromen rondom overgebleven schoollocaties en afname van maatschappelijke voorzieningen in buurten waar locaties worden afgestoten.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

- De uitvoering van deze maatregelen vraagt om een intensieve samenwerking met schoolbesturen, die verantwoordelijk worden voor een efficiëntere inzet van ruimtes, planning en middelen. Dit kan leiden tot extra administratieve en organisatorische lasten, en het risico dat schoolbesturen hun onderwijskwaliteit niet optimaal kunnen waarborgen door extra druk op personeel en middelen.
- Door multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen kan bespaard worden zonder direct in te boeten op onderwijskwaliteit.
- Slimmer ruimtegebruik en semipermanente uitbreiding biedt de benodigde flexibiliteit zonder direct grote investeringen te vergen.
- Scholen blijven functioneel en voldoen aan de minimale wettelijke normen, ondanks beperkingen in uitbreidingsmogelijkheden.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

- Hoewel deze maatregelen financiële voordelen opleveren, kunnen ze op lange termijn ook risico's met zich meebrengen. Het uitstellen van investeringen kan bijvoorbeeld resulteren in oplopende onderhoudskosten en verouderde schoolgebouwen, wat uiteindelijk juist hogere kosten kan veroorzaken.
- De focus op efficiënter ruimtegebruik en clustering kan de veerkracht van het onderwijssysteem verminderen. Als de leerlingenaantallen onverwacht stijgen, kan er onvoldoende flexibiliteit zijn om hierop in te spelen zonder extra investeringen.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

- Bezuinigingen kunnen gevolgen hebben voor afspraken over inclusiviteit, passend onderwijs en duurzaamheid.
- Door ruimte strategisch in te zetten en samenwerkingen aan te gaan met maatschappelijke partners, kan de gemeente alsnog voldoen aan haar ambities voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting.

Fiche 40 – Onderwijsachterstandenbeleid

Onderwerp / FCL overzicht:
643001 – Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)
Maatregel:
Krapper gaan begroten, waarmee de gemeentelijke bijdrage voor OAB lager wordt begroot. De rijksbijdrage OAB is een SPUK, die onvoldoende is voor ons gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
<i>Toelichting:</i> In Key-2-Fin is voor de jaren 2021 t/m 2025 bekeken wat is toegekend m.b.t. onderwijsachterstandenbeleid, wat de rijksbijdrage was en welke gemeentelijke (extra) bijdrage nodig bleek. Ook is gekeken wat het verschil was in totaal begroot en totaal toegekend. De OAB-gelden worden besteed aan: voorschoolse educatie voor peuters (VE, overgrote deel en wettelijk verplicht) en Kopklas (klein deel). Voor 2025 is anders toegekend, o.b.v. de nieuwe regeling; het kan zijn dat er nog aanvullende aanvragen komen en die passen nog in het begrotingsplafond. Voor 2025 is rekening gehouden met max € 15.000 aan eventuele extra aanvragen (raming voor de "rekensom"). Uit de check in Key-2-Fin blijkt: <ul style="list-style-type: none">
• Gemiddelde gemeentelijke bijdrage 2021-2025: € 54.000 (dus bovenop SPUK)
• Toegekend subsidie gemiddeld aan OAB 2021-2025: € 125.375
• Inschatting komende jaren nodig, met kleine marge en rekening met prijsstijging (urentarief): € 140.000
• In Key-2-Fin staat in de begroting voor de komende jaren een hoger bedrag, zo rond de € 180.000.
• Wanneer de rijksbijdrage rond de € 85.000 blijft, zou dit een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage OAB betekenen van ongeveer € 55.000. <i>Financieel effect:</i> 2026 : besparing van € 38.700 2027 : besparing van € 42.800 2028 : besparing van € 47.000 2029 : besparing van € 47.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Hopelijk geen, we gaan krapper begroten. Risico: mochten er meer doelgroeppeuters komen met indicatie voor VE, dan kan het budget onvoldoende blijken. Als het begrotingsplafond wordt overschreden, en het college besluit niet om alsnog aanvullende subsidie toe te kennen, dan kan het gevolg zijn dat peuters op een wachtlijst komen en kunnen wij niet meer goed voldoen aan onze wettelijke verplichting.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op

leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).

Voorschoolse educatie van goede kwaliteit voor peuters is een heel belangrijk middel om onderwijsachterstanden tegen te gaan (dat blijkt ook uit onderzoek, e.e.a. is beschreven in ons beleidskader VVE). Mocht de krappere begroting onvoldoende blijken voor OAB, dan nemen kansongelijkheid en onderwijsachterstanden toe in plaats van af.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Ja, vermoedelijk wel (maar hier zit enige onzekerheid in, zie hierboven).

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Ja (zie rijtje bij financieel effect).

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Coalitieakkoord:

"De basis voor goed onderwijs is lezen, rekenen en schrijven. Daarnaast hoort ook aandacht voor gezonde voeding, streekproducten, signaleren laaggeletterdheid en het bieden van kansengelijkheid aan alle kinderen."

Collegewerkprogramma:

"Ons gemeentelijk beleid richt zich op de gehele ontwikkeling van kinderen in het onderwijs, en die ontwikkeling begint al in de voorschoolse periode. Door goede voorschoolse voorzieningen als voorschoolse educatie, opvoedingsondersteuning en jeugdgezondheidszorg versterken we de kracht van gezinnen en daarmee de toegang tot onderwijs."

Fiche 41 Lokaal Onderwijsbeleid

Bijlage 1: Q&A LOB (voor onderbouwing handhaving LOB) onderin dit document

Onderwerp / FCL overzicht:
643011 / Lokaal Onderwijsbeleid
Maatregel:
€12.000 bezuinigen op het budget Lokaal Onderwijsbeleid. Het gaat om een begroting van in totaal € 195.000 per jaar. In 2024 is het beleid opnieuw door de raad vastgesteld; in de raadscommissievergadering bleek dat hier breed draagvlak voor is. Gezien de relatie met andere lokale, regionale en landelijke visies/trends (zoals van curatief naar preventief, van individueel naar collectief, hulp/zorg zoveel mogelijk in de directe leefomgeving van het kind, etc.) is volledig wegbezuinigen niet voorgesteld. Wel een bezuiniging van het gangbare percentage 6.2%.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
€ 12.000 per jaar (ongeveer 6,2% van het totaalbedrag).
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Zie voor een uitgebreide beschrijving de toelichting van het lokaal onderwijsbeleid onderin dit document. Bij een vermindering kunnen de activiteiten bij de scholen minder goed of minder vaak worden uitgevoerd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Zie onderin.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Zie onderin.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Ja.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
In het collegewerkprogramma staat: "Goed onderwijs voor onze jeugd, dat streven wij na. Met ons lokaal onderwijsbeleid steunen wij scholen In Midden-Delfland hierbij". In het coalitieakkoord wordt aandacht gevraagd voor optimalisatie van netwerken aan de voorkant, zoals op scholen, het centraal stellen van de dagelijkse sociale omgeving (zoals de school) in het kader van normaliseren i.t.t. problematiseren. Ook wordt het doel genoemd dat kinderen in de eigen leefomgeving zoveel mogelijk ondersteuning krijgen. Het LOB draagt direct bij aan al deze doelen.

Bijlage bij fiche 643011 – Lokaal Onderwijsbeleid

Verdiepende informatie

Algemeen

Meerdere scholen geven aan dat de middelen vanuit het rijk en/of samenwerkingsverband onvoldoende zijn voor het geven van goed passend en inclusief onderwijs. De LOB-gelden worden bijvoorbeeld ingezet voor kinderen die tussen wal en schip dreigen te raken, maar waarvan de school wel ziet dat zij extra hulp en/of ondersteuning nodig hebben om allerlei uiteenlopende redenen. Scholen willen zoveel mogelijk inzetten op preventie, (extra) hulp/ondersteuning waar wel nodig, maar waar dit niet op een andere manier bekostigd/georganiseerd kan worden. Maatwerk, in de directe omgeving van het kind, namelijk de eigen school. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld extra inzet van intern begeleider, onderwijsassistent, gespecialiseerde leerkracht, maar ook extern specialisten, die anders niet bekostigd zou kunnen worden. Scholen werken goed samen met onder andere het samenwerkingsverband en het Maatschappelijk Team van de gemeente.

Waar worden LOB-gelden in de praktijk aan besteed door de scholen? Wat zijn voorbeelden?

Onderstaande voorbeelden komen van de LOB-aanvragen voor 2024.

- **Extra inzet intern begeleider, gespecialiseerde leerkracht of extern deskundigen bij opvoed- en/of gedragsproblematiek**
(Extra) inzet van intern begeleider, gespecialiseerd leerkracht of extern deskundigen bij opvoed en/of gedragsproblematiek in een zo vroeg mogelijk stadium (waar nodig). Door verschillende scholen wordt een toename gezien van het aantal leerlingen met opvoed- en/of gedragsproblematiek.
- **Remedial teaching**
(Extra) individuele begeleiding door remedial teachers aan kinderen die leermoeilijkheden of andere problemen (zoals faalangst) hebben.
- **NT2**
Extra begeleiding voor NT2-leerlingen in kleine groepjes en individueel; inzet van een tolk, inzet van gespecialiseerd ondersteuner, extra inzet onderwijsassistent, eventueel logopedist en inzet van gespecialiseerde programma's voor NT2-leerlingen. NT2-leerlingen: kinderen voor wie Nederlands de tweede taal is, en die extra hulp nodig hebben bij het leren beheersen van de Nederlandse taal. Naast extra begeleiding in taalvaardigheid, wordt bij NT2-leerlingen ook extra aandacht gegeven aan bijvoorbeeld het zich veilig voelen op school en, waar nodig, begeleiding bij sociaal-emotionele problematiek.
- **Kindercoaches**
Inzet van kindercoaches voor individuele begeleiding van kinderen met uiteenlopende problematiek zoals bijvoorbeeld leerbelemmerend gedrag, trauma's, een laag zelfbeeld, subassertiviteit.
Kindercoaches maken bijvoorbeeld gebruik van Progressive Mental Alignment (PMA). PMA is een op breinwetenschap gebaseerde vraagtechniek die op zoek gaat naar de (onbewuste) bron van het leerbelemmerend gedrag. (Hierin zijn deze specifieke kindercoaches opgeleid).
- **Onderzoeken**
Het laten uitvoeren van individuele onderzoeken
- **Meer- en hoogbegaafdheid**
Extra begeleiding voor meer- en hoogbegaafde kinderen:
  - inzet van (een) gespecialiseerde begeleider(s) voor groepsgewijze begeleiding van hoog- en/of meerbegaafde kinderen (zoals Plusklas, Minimasters, Vooruitgroep).

- inzet van gespecialiseerde programma's
  - inzet van externe specialist op school, waardoor kinderen niet meer tijdens schooltijd naar een andere gemeente hoeven
  - verbetering kennis/expertise van leerkrachten
- **Extra ondersteuning binnen de basisondersteuning**
(Extra) inzet van onderwijsassistent/leraarondersteuner, of pre teaching voor kinderen die niet in aanmerking komen voor een arrangement van het samenwerkingsverband, maar extra ondersteuning buiten de groep nodig hebben. De kinderen hebben extra instructie nodig om de einddoelen van de basisschool te halen.
  - **Extra begeleiding voor kinderen die tussen wal en schip dreigen te raken**
Extra inzet van intern begeleider, gespecialiseerde leerkracht en/of extern deskundigen voor kinderen waarvoor (nog) geen ontwikkelingsperspectief is opgesteld: kinderen die tussen wal en schip lijken te raken, maar waarbij de school ziet dat ze wel extra hulp/ondersteuning nodig hebben.
  - **Preventieve groepstrainingen**
Het inzetten van preventieve groepstrainingen aan kinderen door externe professionals, waarbij ook leerkrachten tools ontwikkelen.
Een voorbeeld is een preventieve training waarbij kinderen leren dat het groepsproces positief te beïnvloeden is door gedrags- en houdingsverandering bij zichzelf. Leerkrachten krijgen ook tools om samen met de kinderen het groepsproces en het welbevinden van individuele kinderen positief te beïnvloeden waardoor het welbevinden van de kinderen verbetert, en de kinderen tot betere prestaties komen. Ook ouderbetrokkenheid speelt hier een rol.

Waarom is de LOB-subsidie nodig?

Het betreft een bestuurlijke keuze. Wanneer het LOB geschrapt zou worden, zou dit voor scholen betekenen dat de extra zorg/ondersteuning zoals bovenstaande voorbeelden niet meer door kan gaan. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk ook weer (direct of indirect) impact op (extra) inzet van jeugdhulp en/of (extra) inzet van bijvoorbeeld maatschappelijk werk, die ook vanuit de gemeente wordt gefinancierd. De vraag is dus, of de bezuiniging in de praktijk ook echt zou uitpakken als bezuiniging.

Andere gemeenten hebben vaak een dergelijk budget, dit heet bijvoorbeeld "LEA-budget" of anders. Er worden dan aparte aanvragen gedaan bij de gemeente door scholen, of gemeenten maken plannen voor separate projecten/plannen op dit gebied. Het is dus niet per se zo dat andere gemeenten geen budget hebben voor aanvullende zaken, maar het is per gemeente weer anders ingeregeld. Voordelen van het LOB zijn onder andere:

- Het is regellu: geen aparte geldstromen/regelwerk voor de gemeente voor verschillende projecten/plannen, maar 1 centraal LOB-budget waar scholen zelf e.e.a. van organiseren.
- Eén centrale regeling schept duidelijkheid voor zowel gemeente als scholen: er is vastgelegd (en scholen weten) dat scholen geen beroep kunnen doen op extra financiering vanuit de gemeente voor LOB-gerelateerde zaken.
- We laten de inschatting wat nodig is aan de expertise van degenen die het dichtst bij de praktijk staan: de scholen. Er is onderling vertrouwen dat dit op een goede manier gebeurt.
- Inzet van het LOB gebeurt al jarenlang met succes; gemeente en scholen zijn goed bekend met de werkwijze en hebben hier goede ervaringen mee.
- Door op een zo vroeg mogelijk moment ingrijpen, kunnen we (misschien niet in alle, maar wel in een aantal gevallen) duurdere ondersteuning op later moment voorkomen.
- Door zo goed mogelijk aanvullende zorg/ondersteuning in de nabije omgeving van het kind te regelen, kunnen we bijvoorbeeld kostbaar leerlingenvervoer (deels) voorkomen. We voorkomen zoveel mogelijk dat hulp/ondersteuning buiten de gemeente gezocht moet worden.

Waarom volstaan andere geldstromen niet, zoals financiering door samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs?

Passend/inclusief onderwijs is inderdaad de verantwoordelijkheid voor samenwerkingsverbanden. De samenwerkingsverbanden organiseren en financieren zaken als basisondersteuning, extra ondersteuning en zware ondersteuning. Uitgangspunt hierbij is, dat kinderen zoveel mogelijk terecht kunnen in het reguliere onderwijs. Echter, scholen geven aan dat deze financiering en de financiering vanuit het rijk, gewoonweg onvoldoende is om goed passend en inclusief onderwijs te bieden.

(Overigens geldt dit voor meer zaken, zoals ook bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, dat rijks gelden ontoereikend blijken in de praktijk; dit is landelijk onderwerp van discussie maar de verwachting is niet dat dit op korte termijn wordt bijgesteld.)

LOB-gelden worden juist voor het "grijze gebied" ingezet: kinderen waarbij de scholen zien dat ze extra begeleiding/zorg/ondersteuning nodig hebben, maar waar geen andere bekostiging voor is. De begeleiding/zorg/ondersteuning kan op allerlei gebieden zijn (zie voorbeelden). Maatregelen mogelijk gemaakt door LOB kunnen juist het verschil maken: bijvoorbeeld om een kind de einddoelen van de basisschool te laten halen. Het gaat vaak om kinderen die tussen wal en schip dreigen te raken. Door schrappen van het LOB dreigen deze kinderen de dupe worden.

Waar is het bedrag van € 195.000 per jaar op gebaseerd?

Dit bedrag is in het verleden ooit berekend doordat er een gat in financiering dreigde te ontstaan voor scholen, i.v.m. een overgangperiode m.b.t. middelen voor passend onderwijs vanuit het rijk. Inmiddels wordt al jarenlang het jaarbudget LOB van € 195.000 in de begroting opgenomen, via een verdeelsleutel uitgekeerd aan de scholen en volledig besteed (dit blijkt uit de verantwoordingen die scholen jaarlijks indienen).

Tijdelijk hadden scholen meer te besteden in verband met NPO-gelden vanuit het rijk (deels direct aan scholen en deels via de gemeente), maar deze gelden waren specifiek voor het inhalen van onderwijsachterstanden in relatie tot de Coronapandemie. Inmiddels zijn ook de NPO-gelden door bijna alle scholen volledig ingezet. Maatregelen/plannen die door de scholen met de tijdelijke NPO-gelden zijn gefinancierd, moeten helaas in veel gevallen eindigen.

Fiche 42 Subsidie Jeugdsport

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Subsidies sociaal domein Taakveld: Subsidie Jeugdsport FCL 651001/43803
Maatregel:
€2.000 besparen op jeugdsubsidie, bijvoorbeeld door het aanscherpen van de voorwaarden i.r.t. jeugdige sporters van buiten Midden-Delfland of door een algehele taakstelling. De hoogte van de subsidie bedraagt momenteel 11,- per jeugdlid per jaar ongeacht de woonplaats van de jeugdige sporter. <i>Deze subsidie betreft een jaarsubsidie. Voor jaarsubsidies geldt conform Awb, dat deze niet zomaar stopgezet kunnen worden maar hiervoor moet een meerjarige afbouwregeling worden opgesteld.</i>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
De begroting voor de komende jaren zie er als volgt uit; 2025: € 30.300,- 2026: : € 31.000,- 2027: : € 31.700,- 2028ev: : € 32.400,- Bij bezuiniging van €2.000 wordt dit: 2025: € 28.300,- 2026: : € 29.000,- 2027: : € 29.700,- 2028ev: : € 30.400,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Onbekend. Indien gekozen wordt voor invulling van de bezuiniging door een beperking tot leden woonachtig in Midden-Delfland, kan dit voor een aantal verenigingen relatief grote gevolgen hebben. Sommige verenigingen hebben veel jeugdleden uit buurgemeenten.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Het doel van deze subsidieregeling is om door middel van subsidieverstrekking sportverenigingen te stimuleren om jongeren actief aan het sporten te krijgen, te houden of anderszins te betrekken bij sportverenigingen in de gemeente. Dit draagt bij aan de verbinding en hechte gemeenschap in Midden- Delfland en aan de mentale en fysieke gezondheid van jeugdigen.

- Het verminderen van deze jaarsubsidie kan ervoor zorgen dat sportverenigingen hun lesgeld/ contributie moeten verhogen of activiteiten moeten stoppen.
- Mogelijk kunnen niet alle jeugdigen kunnen blijven sporten bij een vereniging als de maatregel tot hogere contributie leidt. Ouders die het lesgeld/ contributie niet meer kunnen betalen, kunnen zich in sommige gevallen wenden tot het jeugdfonds sport en cultuur.
- Als jongeren moeten stoppen met sporten betekent dit minder onderlinge verbinding, gevolgen voor gezondheid en mogelijk meer aanmeldingen bij het jeugdfonds sport en cultuur. Niet alle gezinnen komen overigens voor dit fonds in aanmerking.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

n.v.t.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

De overheid probeert inwoners te stimuleren om gezond te leven. Als jongeren minder gaan sporten, kan dat op de langere termijn gevolgen hebben voor hun motorische en sociale ontwikkeling evenals de mentale gezondheid.

Mogelijk indirect hogere zorgkosten door verminderd sporten jongeren.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

In het college werkprogramma wordt gesproken over het bevorderen van verbinding via sport, ontspanning, evenementen, cultuur en openbare voorzieningen. Gastvrijheid en toegankelijkheid zijn daarbij uitgangspunt. Dit draagt bij aan een hechtere gemeenschap en een betere kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit doen we door:

Voortzetten bestaande financiële ondersteuning aan lokaal welzijnswerk voor onder andere vrijwilligersondersteuning, verenigingen, ouderenwerk en participatie.

Fiche 43 – Subsidie Muziek & Zang - Kunst

Onderwerp / FCL overzicht:
653001 – Subsidie Muziek & Zang - Kunst
Maatregel:
Een bedrag besparen / lager toekennen van in totaal €2.000. <i>Toelichting:</i> De afgelopen jaren (21 t/m 25) is gemiddeld toegekend aan de zang- en muziekverenigingen: € 26.130,60. Budget voor 2025 na wijziging € 27.020 Verenigingen kunnen een subsidie aanvragen van €1.000 per concert met een maximum van 5. Beide muziekverenigingen vragen deze concertsubsidies aan. Overwogen kan worden om een lagere vergoeding per concert toe te kennen of een lager aantal concerten.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
De begroting verlagen van € 27.020 naar €25.020.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen, al heeft bijvoorbeeld Masalant al vaker gevraagd om een extra bijdrage van de gemeente in verband met hogere huurkosten. In verband met de bezuinigingen lijkt hier geen ruimte voor en komt de exploitatie van deze vereniging mogelijk in gevaar. We hopen dat alle verenigingen binnen de huidige subsidieregeling hun activiteiten voor Midden-Delfland (waaronder ook bijvoorbeeld medewerking aan evenementen zoals Koningsdag, Dodenherdenking en dergelijken) kunnen blijven continueren voor onze gemeente.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
De verschillende verenigingen zijn erg belangrijk voor onze dorpen en betrokken vrijwilligers; hebben vaak een grote invloed op het welzijn van mensen (en daarmee ook preventieve werking). Voor muziekverenigingen geldt specifiek dat zij bijdragen aan het lokale cultuurmenu voor kinderen van basscholen en ook muziekles bieden aan leerlingen, een duidelijke meerwaarde omdat Midden-Delfland geen muziekschool heeft. (En muziekles heeft een belangrijke positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen op diverse vlakken, zie ook eventueel De positieve effecten van muziek op de ontwikkeling van je kind). Verenigingen geven ook aan dat hun kosten stijgen (bv. huurkosten van Masalant). Wanneer wordt gekozen voor korten van de subsidie zou bovenstaande waarschijnlijk (deels) verdwijnen voor Midden-Delfland, zouden deze vrijwilligers hun vrijwilligerswerk wellicht niet meer uit kunnen voeren en zouden onze inwoners niet meer op dezelfde wijze kunnen deelnemen aan het verenigingsleven en/of muziekles voor kinderen.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Voor het toepassen van deze maatregel is wijziging van de subsidieregeling nodig.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

De kans bestaat dat niet alle verenigingen het hoofd boven water kunnen houden en op termijn zullen stoppen. We kennen nu al de gevraagde subsidies niet volledig toe vanwege het beschikbare bedrag in de begroting, met name bij de zangverenigingen (meer zangverenigingen dan voorheen vragen subsidies aan).

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Coalitieakkoord: "Het hart van de sociale samenleving van dorpen en buurtschappen wordt gevormd door vrijwilligers uit het verenigingsleven. Met elkaar zorgen zij voor een vitale samenleving. Wij koesteren en beschermen het brede pallet aan voorzieningen dat aanwezig is."

"Cultuur is ondersteunend aan de identiteit van de dorpen en het landschap.

Collegewerkprogramma: "We bevorderen verbinding via sport, ontspanning, evenementen, cultuur en openbare voorzieningen. Gastvrijheid en toegankelijkheid zijn daarbij uitgangspunt. Dit draagt bij aan een hechtere gemeenschap en een betere kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit doen we door: Voortzetten van de (vernieuwde) regeling Kunst, Cultuur en Sociale Samenhang, waarmee we verbindende initiatieven vanuit de samenleving ondersteunen. Voortzetten bestaande financiële ondersteuning aan lokaal welzijnswerk voor onder andere vrijwilligersondersteuning, verenigingen, ouderenwerk en participatie."

Fiche 44 Subsidie Volksfeesten

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Subsidies sociaal domein, taakveld: Subsidie Volksfeesten FCL 653002/43803
Maatregel:
-€1.000 Het budget Volksfeest is bedoeld voor activiteiten tijdens nationale feestdagen zoals Koningsdag en de Sinterklaasintochten in alle 3 de dorpskernen. Activiteiten op deze dagen zorgen voor verbinding onder onze inwoners. Daarom stellen we voor om de besparing van €1.000 niet in mindering te brengen bij de (oranje)verenigingen die de feestdagen voor inwoners organiseren, maar de overige kosten zoals restaurantbezoek weg te bezuinigen.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Dat wordt bij invoering van deze maatregel: 2026: : € 13.500,- 2027: : € 13.800,- 2028ev: : € 13,800,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
geen
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Juist tijdens nationale feestdagen is verbinding onder inwoners extra belangrijk. Als subsidie voor activiteiten wegvalt of lager wordt dan kunnen er geen activiteiten meer gepland worden. Dit heeft gevolgen voor de verbinding onder inwoners, kwaliteit van leven en de hechte gemeenschap. Daarom stellen we voor de besparing te laten vallen op overige kosten.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel moet nog worden afgestemd met collega's van communicatie, die het onderdeel representatie organiseren waar de besparing op wordt voorgesteld.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Verminderd enthousiasme voor dodenherdenking en viering van 5 mei.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
In het college werkprogramma wordt gesproken over het bevorderen van verbinding via sport, ontspanning, evenementen, cultuur en openbare voorzieningen. Gastvrijheid en toegankelijkheid zijn daarbij uitgangspunt. Dit draagt bij aan een hechtere gemeenschap en een betere kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Fiche 45 Subsidie KCSV

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Subsidies sociaal domein Taakveld: Subsidie KCSV FCL 653004/43803
Maatregel:
Bezuinigen op het structureel beschikbare budget van € 15.000,- per jaar. De regeling behouden voor incidenteel budget dat door de raad beschikbaar wordt gesteld. Het doel van de subsidieregeling Kunst, Cultuur en sociale verbinding is door middel van <u>incidentele</u> subsidieverstrekking Kunsten Cultuuractiviteiten te stimuleren en hiermee sociale verbinding en lokale identiteit te behouden en/of te versterken, bij te dragen aan kwalitatieve versterking op het gebied van Kunst en Cultuur en ruimte te geven aan nieuwe initiatieven op het gebied van Kunst en Cultuur.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: subsidies reeds verstrekt a € 35.000,- (incidenteel €20.000 meer budget beschikbaar vanwege 80 jr bevrijding.) 2026: : € 0,- versus 15.000,- 2027: : € 0,- versus 15.000,- 2028ev: : € 0,- versus 15.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Afname van het aantal initiatieven/ activiteiten op het gebied van Kunst, Cultuur en sociale verbinding binnen de gemeente.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Deze bezuiniging heeft impact op de hechte gemeenschap en kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Dit heeft gevolgen voor de hechte gemeenschap en kwaliteit van leven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

In het collegewerkprogramma 2024-2026 is opgenomen dat we verbinding bevorderen o.a. op het gebied van cultuur door; Voortzetten van de (vernieuwde) regeling Kunst, Cultuur en Sociale Samenhang, waarmee we verbindende initiatieven vanuit de samenleving ondersteunen.

Fiche 46 – zie tweemaal fiches bibliotheek (50 en 50A, deze zijn achter elkaar gevoegd)

Fiche 47 adviesraad sociaal domein

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Algemene dekkingsmiddelen Taakveld: TL Beleid Adviesraad sociaal domein
Maatregel:
<p>De adviesraad sociaal domein is volgens de wmo, de participatiewet en de jeugdwet een verplichting voor gemeenten cliënten cq inwoners te betrekken bij beleid en uitvoering van maatregelen en plannen binnen het sociaal domein. In de wetgeving wordt dit een cliëntenraad genoemd. De leden, voorzitter en secretaris van de adviesraad zijn inwoners van Midden-Delfland en benoemd na voordracht door het college.</p> <p>De adviesraad dient jaarlijks een begroting in en ontvangt op basis van deze begroting een subsidie. Uit deze begroting worden de vrijwilligersvergoedingen betaald van de leden en diverse kosten als kantoorkosten. Daarnaast ontvangen de voorzitter en de secretaris een vacatievergoeding op declaratiebasis.</p> <p>De adviesraad sociaal domein kan niet opgeheven worden, want is een wettelijke verplichting. Besparing is mogelijk door het opzeggen van het lidmaatschap op de Koepel Adviesraden ten bedrage van €600,-. Verder bezuinigingen zijn belemmerend voor het functioneren van de adviesraad.</p>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: €600,- 2027: €600,- 2028ev: €600,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen landelijke kennisuitwisseling tussen adviesraden
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 48 maatschappelijk werk subsidie

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Subsidie Kwadraad Taakveld: Jeugd (MT) en Wmo Toegang en 1 ^{ste} lijns (662300)
Maatregel:
Verminderen van de jaarlijkse subsidie aan Kwadraad met €16.000. (ongeveer 6,2% Kwadraad voert voor de gemeente Midden-Delfland maatschappelijk werk uit. Inwoners kunnen laagdrempelig ondersteuning vragen bij Kwadraad. Kwadraad maakt geen onderdeel meer uit van het Maatschappelijk Team, maar is wel 'verbonden' met het MT. Casussen kunnen worden op dan wel afgeschaald worden van en naar Kwadraad en vice versa.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Zie hierboven
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen a.g.v. deze maatregel, of worden beperkt?
Ondersteuning aan inwoners met een hulpvraag
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Door verminderen van de inzet van Kwadraad kunnen inwoners niet tijdig worden geholpen met hun vraag. Hierdoor meer druk op het Maatschappelijk Team, Toegang Wmo, Participatie en Werk & Inkomen. Ook toenemende druk op het Welzijn.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Nee, er zijn geen andere voorliggende alternatieven
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Ja, op de gemeentelijke dienstverlening en wettelijke taken.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
In het collegewerkprogramma 2024-2026 de hoofdstukken 1, 3 en 4.

Fiche 49 Subsidie Stichting Welzijn Midden-Delfland (SWMD)

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Subsidie Stichting Welzijn Midden-Delfland (SWMD) Taakveld: Welzijn SWMD (661101)
Maatregel:
€15.000 bezuinigen. <u>Context</u> Dit bedrag is minder dan de elders gehanteerde 6,2% omdat in een eerdere bezuinigingsronde SWMD voor een aanzienlijk bedrag (€80.000) is gekort. De eerdere bezuiniging had veel invloed op SWMD en de taken die zij namens de gemeente uitvoert. Daarom is besloten tot een tijdelijke compensatie van €50.000 (raadsbesluit) die duurt tot en met 2026. Een zwaardere bezuiniging dan €15.000 achten we onwenselijk voor de bedrijfsvoering van SWMD, omdat ook de tijdelijke compensatie eind 2026 stopt. <u>De maatregel kan op diverse onderwerpen invloed hebben</u> <ul style="list-style-type: none">
- verminderen van mantelzorgwaardering
- Minder aanbod beweeg- en ontmoetingsactiviteiten voor ouderen
- Minder inzetten van onafhankelijke clientondersteuning (OCO) <u>Algemene informatie i.r.t. SWMD</u> Stichting Welzijn Midden-Delfland voert namens de gemeente de welzijnstaken uit conform de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Te denken valt aan: <ul style="list-style-type: none">
- Informatie en advies en ondersteuning
- Het bieden van sport- en beweegactiviteiten en ontmoeting, aanpak eenzaamheid
- Mantelzorgondersteuning (jongeren, volwassenen en ouderen)
- Begeleiden van statushouders
- Vrijwilligerswerk Voor het uitvoeren van bovengenoemde taken en de Mantelzorgwaardering, kennen we SWMD jaarlijks een subsidie toe. Daarnaast is de onafhankelijke clientondersteuning Wmo (OCO) ook belegd bij SWMD. Ook neemt SWMD deel aan lokale- en regionale netwerkoeverleggen, zoals in het IZARIGA overleggen.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: besparing van €15.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Zie hierboven. De concrete invulling van de bezuiniging wordt onderwerp van gesprek met SWMD.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Het verminderen van welzijnstaken kan gevolgen hebben op het kwaliteit van leven, sociale samenhang en meedoen in de maatschappij.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het

direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Elke maatregel die wordt genomen, raakt de uitvoering van welzijnstaken.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Door het wegvallen van welzijnstaken, zal mogelijk meer vraag naar zorg en ondersteuning zijn meer gebruik worden gemaakt van maatwerkvoorzieningen op Wmo en Jeugd.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

In het collegewerkprogramma 2023-2026 wordt in hoofdstuk 3 'mensen maken de samenleving' het sociaal domein en welzijnswerk expliciet genoemd. Ook de taken die door SWMD wordt uitgevoerd. Het schrappen van welzijnstaken past ook niet in de Toekomstvisie 2050 in relatie tot vitale dorpen.

Fiche 50 bibliotheek

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Algemene dekkingsmiddelen, taakveld: Algemeen bibliotheekwerk fiche 1 FCL 656001
Maatregel:
Maatregelen rondom de bibliotheek zijn uit te splitsen in drie fiches* : <ol style="list-style-type: none">
1. Algemeen bibliotheekwerk
2. Specifieke dienstverlening
3. Dienstverlening WIJ De onderdelen van het algemeen bibliotheekwerk zijn wettelijke taken, vastgelegd in de WSOB. Bibliotheek op school evenzo, hier te behandelen. De bibliotheek heeft eind 2025 de scholen geïnformeerd de dienstverlening tegen de kostprijs aan te moeten gaan bieden. De financiering vanuit het Rijk is niet beschikbaar vanwege het ontbreken van onderwijsachterstand. De scholen in Schipluiden en Maasland zeggen de kosten niet op te kunnen brengen. In Den Hoorn bezoeken de scholen, als alternatief, de nabij gelegen bibliotheeklocatie. Het voorstel is de specifieke uitkering die aangewend dient te worden aan het versterken van het netwerk in te zetten voor de realisatie van WIJ en deels voor de bibliotheek op school in Schipluiden en Maasland. Dit zolang de uitkering geoormerkt is. In 2027 zijn bibliotheeklocaties in Schipluiden en Maasland gerealiseerd en kan door de scholen bezocht worden, hierbij kan een deel van het regiegeld bezuinigd worden.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 0 2027 ev: bezuiniging € 30.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
De bibliotheek op school vervalt. Scholen kunnen de nabijgelegen nieuwe bibliotheekvestigingen bezoeken.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

*

Algemeen bibliotheekwerk

- Collectie
- Jeugdbibliotheekwerk
- Cursussen
- Bibliotheek op school

Specifieke dienstverlening

- Taalhuis
- Taalvrijwilligers
- IDO
- Boekstart

Dienstverlening in samenwerking WIJ Midden-Delfland

- Taalhuis
- IDO
- Onderdak bieden aan de samenwerking
- versterken basisvaardigheden

Landelijk beleid is in elke gemeente een bibliotheekvestiging in de nabijheid. De gemeentelijke zorgplicht wordt medio 2026 ingevoerd gelijktijdig met een aangepast WSOB (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen). In 2024 en 2025 is geïnvesteerd in het bibliotheekwerk in Midden-Delfland en in elke dorpskern een vestiging in 2026.

Specifieke Rijkssubsidie is verstrekt voor herstel bibliotheeknetwerk, dit wordt in 2025 gerealiseerd, hierbij geldt een gemeentelijke bijdrage, als cofinanciering, van 60.000,-. Daarnaast een specifieke uitkering van €100.000,- met ingang van 2025 voor nadere realisatie versterken bibliotheeknetwerk en invullen van de gemeentelijk zorgplicht. In 2025 en 2026 is de uitkering geormerkt. In 2027 wordt deze uitkering gestort in de algemene middelen.

Elke bibliotheeklocatie wordt benut voor de dienstverlening WIJ, samen met gemeente en SWMD. Hiermee versterken we ook de gemeentelijke dienstverlening dichtbij de inwoners, laagdrempelig en integraal.

Fiche 50a bibliotheek

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Algemene dekkingsmiddelen Taakveld: Algemeen bibliotheekwerk fiche 2 Specifieke dienstverlening
Maatregel:
Maatregelen i.r.t. de bibliotheek zijn uitsplitsen in drie fiches*: <ul style="list-style-type: none">
4. Algemeen bibliotheekwerk
5. Specifieke dienstverlening
6. Dienstverlening WIJ Algemene informatie is opgenomen in een apart document. Taalhuis en boekstart zijn essentiële bouwstenen in de bestrijding van laaggeletterdheid en taalachterstanden. IDO helpt inwoners bij het digitaal zaken doen met de overheid. Boekstart helpt toekomstige taalachterstanden te voorkomen door kinderen van 0-4 jaar al kennis te laten maken met boeken en voorlezen. De taalvrijwilliger wordt jaarlijks in het zonnetje gezet. Het feestje kan worden versoerd en het beschikbare budget gehalveerd tot €2500,-. Nu Taalhuis en IDO in samenhang met WIJ wordt aangeboden kan een efficiëntie-slag op deze onderdelen worden toegepast ten hoogste van €4000,- jaarlijks.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: bezuiniging € 2500 2026: bezuiniging € 4000 + 2500 2027: bezuiniging € 4000 +2500 2028ev: bezuiniging € 4000 + 2500
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Dienstverlening wordt gecontinueerd en wordt efficiënter uitgevoerd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 51 Overige kosten OOV

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Programma 2 Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid, taakveld: Overige Kosten (FCL 612001, ECL 38001)
Maatregel:
De post Overige Kosten <u>vanaf 2026</u> te verlagen met € 25.000,-.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 25.000,- structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Dit bedrag wordt onder andere gebruikt voor het wegslepen van autowrakken en/of gezonken/weesbootjes in de zin van de APV en daarnaast de kosten die gemaakt moeten worden bij woningontruimingen. Aparte acties zullen dan eerst voorgelegd moeten worden aan de Raad.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Bezuinigen op het wegslepen van autowrakken en gezonken boten kan de veiligheid en leefomgeving van inwoners ernstig beïnvloeden. Het kan leiden tot verhoogde veiligheidsrisico's (zoals ongelukken of brandgevaar), milieuvervuiling, en een verminderde aantrekkelijkheid van de buurt. Ook kan het vertrouwen in de gemeente afnemen, wat de sociale cohesie schaadt. Bovendien kunnen op lange termijn de kosten voor herstel oplopen en de levenskwaliteit van bewoners verslechteren.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Bezuinigingen op het wegslepen van autowrakken en gezonken boten kunnen de efficiëntie van de gemeente op korte termijn verhogen, maar effectiviteit op de lange termijn verminderen. Hoewel er mogelijk bespaard wordt op directe kosten, kan het uitstellen van verwijdering leiden tot toegenomen veiligheidsrisico's, milieuvervuiling, en langdurige problemen die uiteindelijk hogere kosten veroorzaken. Dit kan de kwaliteit van de dienstverlening beïnvloeden, aangezien het de leefbaarheid en veiligheid van de omgeving schaadt, wat indirect ook de effectiviteit van gemeentelijke taken beïnvloedt.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Het niet tijdig verwijderen van deze objecten kan leiden tot grotere veiligheidsrisico's, zoals ongevallen of brandgevaar, en milieuvervuiling door uitgelekte stoffen. Dit kan de leefbaarheid van de omgeving aantasten en leiden tot hogere kosten voor herstel of schade in de toekomst. Ook kan de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bewoners en bezoekers afnemen, wat negatieve gevolgen heeft voor de lokale economie en gemeente-imago.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Coalitieakkoord: indirect raakt dit "Leefomgeving inwoners, openbare ruimte"

Collegewerkprogramma: "Veiligheid. We zorgen voor prettige en veilige de wijken om in te wonen en te werken...".

Fiche 52 Bemiddeling en mediation

Thema en taakveld in de begroting:

Thema: Programma 2 Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid

Taakveld: Bemiddeling en mediation (FCL 612001, ECL 38146)

Maatregel:

De post Bemiddeling en mediation volledig verlagen met € 5.700,-.

Risico: Door bezuinigingen op bemiddeling en mediation binnen het team Openbare Orde en Veiligheid bestaat het risico dat de escalatieladder bij woonoverlast niet volledig kan worden uitgevoerd. Zonder voldoende budget kunnen de noodzakelijke bemiddelingsprocessen niet plaatsvinden, wat kan leiden tot een toename van conflicten en handavingsmaatregelen of alle woonoverlast komt bij de gemeente terecht zonder dat we het echt kunnen oplossen. Dit verhoogt de druk op andere escalatiefases en kan leiden tot hogere kosten op de lange termijn. Daarnaast kan het de samenwerking binnen het regionale netwerk onder druk zetten, aangezien bemiddeling een essentieel onderdeel is van de gezamenlijke aanpak.

Wat is het financiële effect van de maatregel:

2026: Contract moet bekeken worden

2027: € 5.700,-.

2028: € 5.700,-.

2029ev: € 5.700,-.

Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?

1. Beperking bemiddeling bij woonoverlast: Minder bemiddelingsgesprekken tussen bewoners.
2. Afname preventieve interventies: Minder vroegtijdige mediation om escalatie te voorkomen.
3. Minder ondersteuning bij complexe conflicten: Beperkte capaciteit voor het aanpakken van hardnekkige problemen.

Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene

welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).

De voorgestelde bezuiniging op bemiddeling en mediation heeft potentieel een negatieve impact op het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners.

- **Verhoogde overlast en spanningen:** Zonder bemiddeling kunnen conflicten rondom woonoverlast escaleren, wat leidt tot meer sociale spanning en een verminderde leefbaarheid in wijken.
- **Afname veiligheid:** Een gebrek aan effectieve bemiddeling kan leiden tot een toename van conflicten en een negatieve invloed hebben op de veiligheid in de buurt.
- **Minder sociale cohesie:** Het ontbreken van bemiddeling kan het vertrouwen tussen bewoners verminderen, wat ten koste gaat van de sociale samenhang en een gevoel van gemeenschap.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Het is moeilijk om bezuinigingen door te voeren zonder de kwaliteit van de dienstverlening te raken, aangezien bemiddeling en mediation cruciaal zijn voor het effectief aanpakken van woonoverlast.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

- 1. Escalatie van conflicten:** Escalatie van conflicten kan de veiligheid op de lange termijn bedreigen.
- 2. Verminderde sociale cohesie:** Langdurige conflicten verzwakken de gemeenschap en het vertrouwen tussen bewoners.
- 3. Negatieve impact op veiligheid,** zie punt 1.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Coalitieakkoord: indirect raakt dit "Leefomgeving inwoners, openbare ruimte"

Collegewerkprogramma: "Veiligheid - We zorgen voor prettige en veilige de wijken om in te wonen en te werken...".

Fiche 53 Uitbesteding overig

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Programma 2 Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid Taakveld: Uitbesteding overig (FCL 612001, ECL 38106)
Maatregel:
De post Uitbesteding overig volgend jaar verlagen met € 5.000,-. Totaal budget is € 10.000.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 5.000,-. structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
<ol style="list-style-type: none">
1. Externe risicoanalyses en veiligheidsadviezen – Bijvoorbeeld bij grote evenementen, specifieke handhavingsvraagstukken of nieuwe beleidsontwikkelingen.
2. Ondersteuning bij complexe juridische of bestuurlijke vraagstukken – Minder inzet van externe specialisten bij bijvoorbeeld bezwaar- en beroepsprocedures of bestuurlijke maatregelen.
3. Projectmatige ondersteuning – Minder inzet van externe adviseurs bij grote veiligheidsprojecten.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
De bezuiniging kan leiden tot minder diepgaande veiligheidsanalyses, tragere beleidsontwikkeling en mogelijk minder effectieve handhaving. Dit kan resulteren in een verhoogd veiligheidsrisico, meer overlast en een negatieve impact op de leefomgeving.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Maatregelen kunnen worden genomen door meer interne expertise te benutten, samen te werken met andere gemeenten en externe inhuur strikter af te wegen. Dit helpt kosten te besparen zonder direct de kwaliteit van de dienstverlening te verminderen. Echter, op lange termijn kan een gebrek aan gespecialiseerde kennis de effectiviteit van veiligheidsbeleid beïnvloeden.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Op de lange termijn kan minder externe expertise leiden tot verminderde kwaliteit van veiligheidsbeleid en mogelijke risico's bij complexe veiligheidsvraagstukken. Dit kan resulteren in een minder effectieve aanpak van criminaliteit, overlast en crisisbeheersing, met gevolgen voor de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel van inwoners.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Coalitieakkoord: indirect raakt dit "Leefomgeving inwoners, openbare ruimte" Collegewerkprogramma: "Veiligheid - We zorgen voor prettige en veilige de wijken om in te wonen en te werken...".

Fiche 54 Bijdrage regionale samenwerking

Thema en taakveld in de begroting:
Programma 2, beleidsveld bestuur Bijdrage regionale samenwerking
Maatregel:
Reduceren van het budget van 35.100 naar 18.000
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 17.100,= 2027: € 17.100,= 2028: € 17.100,= 2029ev: € 17.100,= *
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
<i>Verlagen budget bestuurlijke samenwerking naar €18.000</i> Dit is een budget dat regelmatig gebruikt wordt voor de meerkosten van regionale overleggen. Totale budget is € 34.300,= (of 35.100?). Hiervan is € 14.750,= structureel vastgelegd. De MRDH doet voor 2026 het voorstel de inwonersbijdrage te bevriezen en iets te verlagen. Dat is voor ons ongeveer € 1.200,=. De inschatting is dat door het ravijnjaar iedereen voorzichtig is met extra uitgaven. De regionale druk zal er dan voor zorgen dat geen enkele bestuurlijke tafel gaat instemmen met de gebruikelijke incidentele meerkosten. Gezien de opgave waar we voor staan is deze vermindering structureel relatief veilig in te boeken.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Gering
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De kwaliteit wordt indirect geraakt doordat er minder budget is voor regionale samenwerking.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Deze maatregel kan enkele jaren worden toegepast. Daarna zal, als de middelen er weer zijn, vanzelf de behoefte ontstaan om meer te investeren in de samenwerking.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Nee

Fiche 55 Privacy, anders inrichten FG functie

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: paragraaf bedrijfsvoering/overhead Taakveld: privacy (FCL 604016/ ECL 38203)
Maatregel:
De post privacy van € 30.000,- in 2026 verlagen met € 15.000,- De post privacy van € 30.000,- vanaf 2027 verlagen met € 30.000,-. De kosten Functionaris Gegevens bescherming (hierna FG) zijn nu € 30.000. Dit is extern uitbesteed. We nemen nu wel het minimale af (12 tot 16 uur per maand). Mogelijkheden contract volledig beëindigen. Dat betekent dat we intern een FG zoeken.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 15.000,- 2027 ev: € 30.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
De huidige FG heeft de benodigde specialistische kennis en ervaring voor een FG, namelijk de combinatie AVG-wetgeving en ICT, dus kan goed toezien op privacy en is daarbij efficiënt (namelijk inzet is maar 12 tot 16 uur per maand). Bij intern invullen is mogelijk deze expertise er niet/onvoldoende op korte termijn aanwezig is en dus risico's op bovenstaande. Deze stap kan dus niet te snel genomen worden zonder dat de interne FG goed opgeleid en de ruimte hiervoor krijgt. <i>Let wel: opleidingskosten voor interne kandidaat en eventuele verhoging salarislasten zijn niet meegenomen in bezuinigingsmaatregel.</i>
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Teveel bezuinigen op de inzet van de FG kan het vertrouwen van inwoners in de gemeente verminderen, hun privacy in gevaar brengen en het risico op datalekken vergroten. Dit kan leiden tot gevoelens van onveiligheid, vooral bij kwetsbare groepen, en een negatieve impact hebben op de algehele levenskwaliteit en welzijn van inwoners.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Minder inzet van een FG kan leiden tot: <ol style="list-style-type: none">
1. Verhoogd risico op fouten en datalekken, wat leidt tot hogere kosten en reputatieschade die de effectiviteit van gemeentelijke diensten vermindert.
2. Minder advies en ondersteuning, waardoor medewerkers mogelijk niet voldoende geïnformeerd zijn over privacywetgeving, wat de kwaliteit van de dienstverlening aantast.
3. Langere doorlooptijden bij het afhandelen van privacykwesties en datalekken, wat de algehele dienstverlening vertraagt.

Kortom, hoewel er mogelijk op korte termijn kosten bespaard kunnen worden, zal de kwaliteit van de dienstverlening op de lange termijn waarschijnlijk afnemen als we alleen inzetten op minder FG diensten. Dit geldt natuurlijk niet als we de interne kandidaat goed opleiden en de ruimte en tijd geven hiervoor.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Minder inzet van een FG (*zie de niet voorgestelde maatregel in lijst B) kan op de lange termijn leiden tot:

1. Verhoogd risico op juridische problemen: Minder toezicht op privacywetgeving kan leiden tot non-compliance, wat resulteert in boetes en rechtszaken tegen de gemeente.
2. Schade aan vertrouwen en reputatie: Inwoners kunnen het vertrouwen verliezen in de gemeente, vooral als er datalekken of privacyproblemen optreden, wat de relatie langdurig schaadt.
3. Minder proactieve privacybescherming: Zonder voldoende FG-inzet kan de gemeente niet adequaat inspelen op nieuwe privacyrisico's, wat de veiligheid en privacy van inwoners op lange termijn vermindert.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Indirect, namelijk . Dienstverlenende gemeente

Collegeprogramma: hoofdstuk 4

Coalitieakkoord:

4.6 Verbeter de gemeentelijke dienstverlening vanuit onze basisuitgangspunten uit dit coalitieakkoord en rapporteer hierover in de vorm van kengetallen bij de P&C-cyclus;

4.7 Organiseer betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisatie vanuit het principe 'Zeg wat je doet en doe wat je zegt';

Fiche 56 Verzekeringen

Thema en taakveld in de begroting:

Thema: paragraaf bedrijfsvoering/overhead

Taakveld: Verzekeringen FCL 604016/ ECL 38003) – let wel: de begrotingsposten zijn over meerdere budgethouders verdeeld.

Maatregel:

De begrotingsposten zijn over meerdere budgethouders verdeeld. Keuze ligt voor om een aantal verzekeringen te schrappen vanuit juridisch en kostentechnisch oogpunt. Hieronder volgen de verzekeringen die mogelijk geschrapt kunnen worden en hoe hoog de maatregel dan kan zijn:

1. **Ongevallenverzekering BHV/Stagiaires/ambtenaren (politiek molest)** – Niet wettelijk verplicht, maar kan noodzakelijk zijn om de veiligheid van medewerkers of stagiaires te waarborgen in bepaalde omstandigheden.
Maatregel ongeveer € 6.500,-
2. **Rechtsbijstandsverzekering (college en ambtenaren)** – Niet wettelijk verplicht, maar het kan wel belangrijk zijn voor de bescherming van bestuurders/ambtenaar van de gemeente bij juridische kwesties.
Maatregel ongeveer € 2.500,-
3. **Werkmaterieelverzekering** – Niet wettelijk verplicht, maar kan belangrijk zijn om het werkmaterieel van de gemeente of organisatie tegen schade te beschermen.
Maatregel ongeveer € 9.400,-
4. **Fraude- en berovingsverzekering** – Niet wettelijk verplicht, maar kan een nuttige verzekering zijn voor het afdekken van de risico's van fraude of diefstal binnen de gemeente.
Maatregel ongeveer € 2.000,-
5. **Transportverzekering (instrumenten en apparatuur (ambtsketen))** – Niet wettelijk verplicht, maar dit kan belangrijk zijn voor het transporteren van waardevolle gemeentelijke eigendommen.
Maatregel ongeveer € 200,-
6. **Opruiming Verontreinigde Stoffen** – Niet wettelijk verplicht, maar kan noodzakelijk zijn in geval van vervuiling van gemeentelijke eigendommen of terreinen.
Maatregel ongeveer € 11.000,-
7. **Glasverzekering** – Niet wettelijk verplicht, maar het kan wel nodig zijn voor de bescherming van gemeentelijke eigendommen tegen schade aan glas.
Maatregel ongeveer € 850,-
8. **Elektronicaverzekering** – Niet wettelijk verplicht, maar belangrijk om de elektronica die binnen de gemeente gebruikt wordt te beschermen tegen schade.
Maatregel ongeveer € 4.400,-

Totaal maatregel van de verzekeringen is: ongeveer € 36.850,-.

Overige maatregelen die genomen kunnen worden zijn:

We kunnen het eigen risico van een aantal wel noodzakelijke verzekeringen verhogen of kiezen voor alleen de wettelijk minimale optie. Alleen daarvan is onduidelijk wat het financieel effect van de maatregel dan kan zijn. Het gaat dan om de volgende verzekeringen:

9. **Aansprakelijkheidsverzekering** – Wel belangrijk om mogelijke schadeclaims van derden te dekken. Hier kan je te maken hebben met letselschade en dat is een te groot financieel risico om niet af te dekken met een verzekering.
  - Kosten nu zijn ongeveer: € 32.000
  - Eigen risico is nu € 2.500,-. Suggestie: verhogen naar € 15.000/25.000,-.

- Effect: meer aansprakelijkstellingen die door de jurist afgedaan moeten worden.

10. **Opstal- en brandverzekering** – Noodzakelijk voor het beschermen van gemeentelijke gebouwen tegen schade door brand of andere gevaren. Hier kan je te maken hebben met potentieel grote schades en dat is een te groot financieel risico om niet af te dekken met een verzekering.

- Kosten nu zijn ongeveer: € 84.000
- Eigen risico is nu € 2.500,-. Verhogen naar € 15.000/25.000,-.
- Effect: meer schades zelf direct afhandelen.

NB: voor deze verzekering bekijken we ook nog of we kunnen aansluiten op het risicobeheerfonds voor gemeenten. Mocht dit een financieel voordeel betekenen. Verwacht wordt dat 2^e of 3^e kwartaal hier duidelijkheid over is.

11. **Bouw- en Montageverzekering** – Vaak verplicht in het kader van bouwprojecten om schade aan derden of aan het gebouw zelf te dekken.

- Kosten nu zijn ongeveer: € 30.000
- Eigen risico is nu € 2.500,-. Verhogen naar € 15.000/25.000,-.
- Effect: meer schades zelf direct afhandelen.

12. De **bedrijfswagenparkverzekering** is niet wettelijk verplicht in zijn geheel, maar een aantal onderdelen ervan kan wel wettelijk verplicht zijn:

- **WA-verzekering** (Wettelijke Aansprakelijkheid): Dit is het minimaal vereiste type verzekering voor elk motorvoertuig in Nederland, dus ook voor de voertuigen in een bedrijfswagenpark. Dit dekt schade die het voertuig aan anderen toebrengt (schade aan derden).
- **Casco-verzekering** (optie voor schade aan het eigen voertuig): Dit is niet wettelijk verplicht, maar het kan wel verstandig zijn om de voertuigen tegen schade of verlies door bijvoorbeeld een ongeluk, brand, of diefstal te verzekeren.

- Kosten nu zijn ongeveer: € 15.000
- Je zou kunnen kiezen om alle voertuigen alleen WA te verzekeren of alleen voertuigen die relatief nieuw (bijv. max 4 jaar oud) zijn casco te verzekeren en de rest WA.
- Effect: meer schades zelf direct afhandelen.

Totaal maatregel van de verzekeringen is mogelijk: ongeveer € 10.000 tot € 30.000,-.

Wat is het financiële effect van de maatregel:

Dit is helaas niet in te vullen omdat elke verzekering een eigen contract heeft en omdat de voorgestelde maatregelen nog keuzes bevatten.

Let wel dit jaar lopen een groot aantal verzekeringen contractueel af. Na de zomer staan de aanbestedingen voor deze verzekeringen ingepland. Dus het is verstandig om bij een keuze snel te handelen om te voorkomen dat we contractueel vastzitten.

Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?

1. **Aansprakelijkheidsdekking:** Bepaalde zaken zouden mogelijk niet meer gedekt zijn voor ongevallen of schadeclaims, wat betekent dat de gemeente verantwoordelijk kan worden voor schade die plaatsvindt.
2. **Beperkingen in verzekeringen voor gemeentelijke gebouwen:** Schade aan gemeentelijke eigendommen zoals scholen, sporthallen, of openbare gebouwen kan niet meer volledig worden vergoed, wat kan resulteren in hogere kosten voor herstel of vervanging.
3. **Beperkingen in medewerkersverzekeringen:** Verzekeringen die betrekking hebben op de bescherming van gemeentelijke medewerkers (bijvoorbeeld bij letsel of ziekte)

kunnen worden verminderd of niet langer beschikbaar zijn. Dit zou kunnen leiden tot een hogere administratieve en juridische belasting bij schadeclaims.

4. **Risico bij gemeentelijke projecten:** Grotere bouwprojecten die door de gemeente worden uitgevoerd, kunnen een extra financieel risico met zich meebrengen als het eigen risico van de bouwverzekering wordt verhoogd.

Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).

Het schrappen of verhogen van het eigen risico van gemeentelijke verzekeringen kan de **veiligheid** en **welzijn** van inwoners mogelijk beïnvloeden. Zonder adequate verzekeringen kunnen beschadigde gemeentelijke gebouwen (zoals scholen en openbare gebouwen) langer onveilig blijven, wat direct de leefomgeving van inwoners in gevaar brengt. Dit kan leiden tot vertragingen in herstelwerkzaamheden, grotere risico's voor de gemeenschap en ontevredenheid onder bewoners, vooral als ze het gevoel hebben dat hun veiligheid wordt opgeofferd voor bezuinigingen.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Ja dit betekent wel dat het eigen weerstandsvermogen opgehoogd moet worden om de schades als organisatie zelf te kunnen opvangen. Voordeel is wel dat er geen tussenkomst meer is van een verzekering maar herstel van de schade direct gedaan kan worden of niet als dat een eigen keuze is. Kortom: meer eigen regie.

Daarnaast zorgt dit ervoor dat de administratieve lasten van het beheren van de verzekeringen binnen JZ daalt. Dit is gunstig omdat het beheren van de verzekeringen relatief gezien veel tijd kost die de jurist weer voor iets anders zou kunnen inzetten.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Door te besparen op verzekeringen of het verhogen van het eigen risico, kan de gemeente langdurige financiële risico's lopen bij schade of ongevallen, wat op termijn de begroting misschien kan belasten. Dat lijkt een klein risico te zijn, gelet op ons schadeverleden.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Geen.

Fiche 57 Adviezen derden Financiën/ Belastingen

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Budget Adviezen derden Financiën/ Belastingen Taakveld: Overhead 604015/38017
Maatregel:
Aframen budget Adviezen derden Financiën/ Belastingen
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 10.000 2027: € 10.000 2028: € 10.000 2029: € 10.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen. Minder ruimte voor (incidentele) externe advisering.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt gemaakt.
Geen

Fiche 58 dividend Juva

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Dividend Juva Taakveld: Treasury 605001/52001
Maatregel:
Juva kan structureel meer dividend uitkeren dan wij nu geraamd hebben.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 680.000 (€ 1.768.000 - € 1.088.000) 2027: € 680.000 2028: € 680.000 2029: € 680.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
N.v.t.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 59 Uitvoeringskosten toeristenbelasting

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Uitvoeringskosten toeristenbelasting Taakveld: Economische promotie 634003/38090
Maatregel:
Aframen budget Uitvoeringskosten toeristenbelasting
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 2.000 2027: € 2.000 2028: € 2.000 2029: € 2.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen. Na de 'introductie' van toeristenbelasting in 2023 lijkt het budget voor de uitvoeringskosten inmiddels iets omlaag te kunnen.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 60 verhoging opbrengsten toeristenbelasting

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Stijging tarieven toeristenbelasting Taakveld: Algemene dekkingsmiddelen 634003/38002
Maatregel:
Verdubbelen van de tarieven toeristenbelasting met ingang van 2027 (en vervolgens jaarlijks indexeren)
Wat is het financiële effect van de maatregel:
<p>De verdubbeling levert financieel vanaf 2027 € 120.000,- op.</p> <p>De huidige begrote opbrengst toeristenbelasting bedraagt € 120.000/ jaar. Hiervan wordt (nu) € 100.000/ jaar besteed aan de subsidie aan gebiedsmarketing (PUUUR). De resterende €20.000 wordt toegevoegd aan de Bestemmingsreserve voorzieningen voor recreatie en toerisme Midden-Delfland; de besteding hiervan is nader te bepalen.</p> <p>Door de verhoging vanaf 2027 ontstaat ruimte om 50% van de verhoogde onderhoudskosten voor recreatiegebieden te bekostigen. Voor de andere 50% wordt voorgesteld om deze uit IODS gelden te betalen*. (De overige € 40.000 maakt regulier onderdeel uit van de begroting.)</p> <p>(*zie ook de maatregel <i>Onderhoud recreatiegebieden</i>).</p> <p>Voor de resterende ruimte kunnen voorstellen worden gedaan voor besteding passend bij het doel en de bedoeling van de belasting.</p>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
nvt
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
nvt
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
<p>De toeristenbelasting is een algemene belasting, waarbij de tariefsbepaling volledig aan de gemeente is. Deze kán dus (wettelijk/ technisch) onbeperkt verhoogd worden en de opbrengst kan toegevoegd worden aan de 'algemene middelen'.</p> <p>De tarieven zijn in 2025 verhoogd en vastgesteld op € 1,00 respectievelijk € 1,25. Uitgaande van het raadsvoorstel 'Invoering Toeristenbelasting' zouden deze tarieven ook gelden voor 2026. Daarom wordt voorgesteld om de verhoging pas in te laten gaan per 2027. Dat biedt ook de betrokken ondernemers tijdig helderheid over de tarieven.</p>
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het

collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt gemaakt.

In het raadsvoorstel 'Invoering Toeristenbelasting' van 25 oktober 2022 staat (onder meer):

De toeristenbelasting is een zogenaamde 'algemene' belasting (de opbrengst behoort tot de algemene middelen van de gemeente en is daarmee vrij besteedbaar). Echter, ons voorstel is de opbrengst in te zetten om de aantrekkelijkheid van het gebied te stimuleren. Het is dus expliciet niet de bedoeling de gemeentebegroting hiermee sluitend te maken en we kunnen de gewenste opbrengst daarom limiteren tot de kosten die we ermee willen dekken (€ 100.000 - € 125.000/ jaar). Op basis daarvan en rekening houdend met het verwachte aantal overnachtingen in 2023 stellen wij voor: één laag tarief voor een overnachting op een camping (in een kampeermiddel) en een hoger tarief voor een overnachting in de overige accommodaties. Deze voorgestelde tarieven bedragen respectievelijk € 0,85 en € 1,25. Met deze tarieven zijn wij in lijn met de Cittaslowgemeenten, gemeenten die in veel opzichten (omvang, structuur, missie) vergelijkbaar zijn met Midden-Delfland, en we houden het betaalbaar.

Tariefontwikkeling

Bij lage tarieven, zoals bij de toeristenbelasting, is het resultaat van de jaarlijkse indexatie niet/ beperkt zichtbaar. Om deze reden en omdat bijsturing op de tarieven voor 2024 niet kan op basis van de opbrengst van 2023 (deze is pas begin 2024 bekend door aanslagoplegging achteraf) stellen wij voor de tarieven niet jaarlijks, maar voor twee jaar vast te stellen. Hiermee kunnen we ook zekerheid geven aan de ondernemers die de toeristenbelasting moeten incasseren en afdragen.

Het primaire uitgangspunt bij de invoering van de toeristenbelasting was om *de gewenste opbrengst te limiteren tot de kosten die we ermee willen dekken*. Dit geeft weliswaar vrijheid voor nadere invulling, maar (forse) tariefsverhoging vraagt wel een goede onderbouwing.

Tegelijkertijd is bij de begroting 2025 een motie aangenomen om te onderzoeken wat er nodig is om de toeristenbelasting te verhogen naar het gemiddelde provinciale bedrag (ten tijde van de motie € 3,05)

Fiche EC opbrengst OZB

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Grotere stijging OZB, taakveld: Algemene dekkingsmiddelen 606101/ 22101 606201/ 22101
Maatregel:
In de meerjarenraming is het uitgangspunt een jaarlijkse opbrengststijging voor de OZB van 3%. Dit zou verhoogd kunnen worden. We stellen een incidentele stijging voor van 2% voor 2026.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2% extra OZB-verhoging levert ca. € 130.000/ jaar op.
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
N.v.t.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
De woonlastendruk stijgt. Midden-Delfland heeft voor de hoogte van de gemeentelijke heffingen nu een gemiddelde lastendruk. De tarieven voor de OZB van Midden-Delfland zijn nu in lijn met die van de andere omliggende gemeenten. Voor het volledige beeld van de woonlasten: voor de afvalstoffenheffing zijn de tarieven in Midden-Delfland lager dan het gemiddelde in de provincie Zuid-Holland. Bij de afvalstoffenheffing is gekozen voor kostendekkende tarieven. Het hogere tarief voor de rioolheffing in vergelijking tot een aantal van de omliggende gemeenten, is een gevolg van het doorvoeren van kostendekkende tarieven bij deze heffing. Door de lage bevolkingsdichtheid en het grote buitengebied van Midden-Delfland zijn de kosten hiervan relatief hoog en het aantal belastingplichtigen laag.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Stijging OZB >3% is strijdig met het coalitieakkoord (benoemd in het addendum).

Fiche 61 Informatiebeveiliging

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: paragraaf bedrijfsvoering/overhead Taakveld: Informatievoorziening (informatiebeveiliging) 604007/38210
Maatregel:
De post Informatiebeveiliging verlagen met € 50.000,-
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: enige besparing is mogelijk al in 2025, hoogte is nog niet duidelijk 2026: € 50.000,- 2027: € 50.000,- 2028 ev: € 50.000,- 2029: € 50.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Vooralsnog geen; de aanbesteding van SIEM/SOC die we samen met de gemeente Westland hebben gerealiseerd pakt positiever uit dan verwacht (gunning verwacht in april 2025)
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen. SIEM/SOC leidt juist tot hogere (informatie) veiligheid.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel kan worden uitgevoerd zonder dat het direct de bedrijfsvoering raakt. <i>Kanttekening: let op, in het verlengde hiervan is de volgende opmerking relevant. De wettelijke verplichtingen voor uitwijk zijn zodanig gewijzigd dat huidig contract niet meer voldoet en dat we naar een ander systeem van uitwijk moeten kijken en aanbesteden (mogelijk hogere kosten)</i>
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Vooralsnog geen, ervan uitgaande dat uitvoering conform gunning verloopt. Kanttekening: de gunning moet nog plaatsvinden en de start vindt plaats na tweede kwartaal 2025
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Is ondersteunend aan coalitieakkoord. SIEM/SOC geeft juist uitvoering aan (CWP en coalitieakkoord (onderdeel 4 uit coalitieakkoord) alleen tegen lagere kosten

Fiche 62 Aankoop en onderhoud buiten automatiseringscontracten

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: paragraaf bedrijfsvoering/overhead Taakveld: Informatievoorziening - Aankoop en onderhoud buiten automatiseringscontracten 604007/38058
Maatregel:
De post Aankoop en onderhoud buiten automatiseringscontracten verlagen: Budget verlagen met €7.000 per jaar. Dit budget is bedoeld om incidentele aanschaf of aanpassingen/verbeteringen aan applicaties te kunnen bekostigen.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 7.000 structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen directe gevolgen, er wordt verwacht dat we alleen indien nodig van dit budget gebruik maken en wanneer nodig ingeval van onvoorziene omstandigheden verzoeken om bij te ramen via een periodieke begrotingswijziging.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen directe gevolgen. Indien verbetering of aanpassing aan applicaties nodig is voor verbetering dienstverlening en dit niet bekostigd kan worden, dan zal separaat verzoek richting de raad volgen (leidt mogelijk tot iets minder flexibiliteit)
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Weinig tot geen. Zeker nu applicaties steeds meer (als SaaS-oplossing) in de cloud komen te draaien zullen incidenten bijvoorbeeld bij de leverancier opgevangen worden. Daarnaast beogen we door applicatierationalisatie het aantal ingebruik zijnde applicaties terug te brengen en sturen op gebruik van standaard Microsoft kantoorapplicaties of generieke applicaties zoals het zaaksysteem.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Indirect. In het coalitieakkoord is bij hoofdstuk 4 aangegeven dat we onze informatie op orde hebben en aan de beveiligingseisen moeten voldoen. Ook wordt in het betreffende hoofdstuk bij ICT gesteld dat ICT onmisbaar is voor de informatievoorziening.

Fiche 63 - aankoop kleine onderdelen hardware

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: paragraaf bedrijfsvoering/overhead Taakveld: Informatievoorziening (aankoop kleine onderdelen) 604007/38165
Maatregel:
De post aankoop kleine onderdelen verlagen met € 20.000,-
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 20.000 structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Mogelijk beperkingen in gebruiksgemak van (ICT)apparatuur in werk
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Effect is met name intern, zie hieronder
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Het raakt niet direct de dienstverlening extern. Deze post betreft het herstel van hardware. Omdat we met de verSaaSing en cloud-gang minder hardware zelf nodig hebben die defect kan gaan, zien we mogelijkheden om het budget af te ramen. Daarnaast bieden we alleen nog een standaard (digitale) werkplek met bijbehorende hardware aan en voorkomen we diversiteit en ad-hoc aanschaf van kleine apparaten (dus sterker sturen op uniforme werkplek). We kijken dan niet meer of vanuit een functie specifieke apparatuur nodig is voor gebruiksgemak of het efficiënter uitvoeren van de functie.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Onbekend, ontwikkelingen zijn erg dynamisch.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Indirect, zie hoofdstuk 4 van het collegewerkprogramma.

Fiche 64– applicaties verbeteringen en updates

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: paragraaf bedrijfsvoering/overhead, taakveld: applicaties verbeteringen en updates 604007/38059
Maatregel:
De post 'verbeteringen applicaties en updates' verlagen met € 15.000,-
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 15.000 structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Verlaging van het budget, leidt tot minder handelingsnelheid bij verzoeken om verbeteren applicaties. Ad-hoc verzoeken voor updates en verbeteringen aan software en applicaties kunnen worden uitgesteld of beperkt in omvang. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat er langer gewacht moet worden op oplossingen voor verouderde of nieuwe functionaliteiten. Normaal gesproken worden reguliere updates vanuit het contract met de leverancier kosteloos uitgevoerd. Het gaat hier dus om nieuwe behoeften aan functionaliteit vanuit de domeinen. Dit zou ook projectmatig en vanuit een businesscase kunnen worden onderzocht en indien noodzakelijk uit een investeringskrediet worden gedekt.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen. Doordat de nadruk ligt op noodzakelijke in plaats van wenselijke verbeteringen, zullen de updates die echt cruciaal zijn voor de werking van de applicaties en systemen prioriteit krijgen. Dit zorgt ervoor dat de kernfunctionaliteiten blijven draaien en de dienstverlening aan de inwoners niet in gevaar komt.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Er blijft na de besparing nog wel voldoende ruimte om kritieke updates en aanpassingen door te voeren zonder dat de dienstverlening ernstig wordt belemmerd. Het resterende budget kan bijvoorbeeld gericht worden ingezet voor de meest urgente of risicovolle gebieden, zoals veiligheidsupdates of wettelijke aanpassingen die essentieel zijn voor de bedrijfsvoering van de gemeente.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen. De bezuiniging op het budget voor incidentele updates heeft op de lange termijn voornamelijk invloed op wensen van domeinen, die tijdelijk uitgesteld worden. Dit zal de werking van de gemeentelijke systemen en de dienstverlening aan de inwoners niet direct beïnvloeden, aangezien de noodzakelijke updates voor veiligheid, functionaliteit en compliance gewoon doorgaan.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Indirect, zie hoofdstuk 4 van het collegewerkprogramma

Fiche 65 - archiefbeheer

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering/overhead Taakveld: Informatievoorziening, beheer archief 604007/38060
Maatregel:
De post Beheer archief met 4.000,- verlagen Aframen kan vanaf 2026 voor de in depot bij OASIS opgeslagen archieven. De meters archief bij Oasis zou naar verwachting per januari 2026 kunnen zijn afgenomen (ivm te bewerken en over te dragen archief Schipluiden (25 m1) en te vernietigen deel en eventueel hierheen te halen restant archief. Dit scheelt in totaal €4.000 per jaar als we geen archieven meer bij OASIS hebben opgeslagen
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: € 4.000 structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen, er is sprake van opslagkosten die we niet meer hebben.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel kan worden uitgevoerd zonder dat het direct de bedrijfsvoering raakt.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
We verwachten voor dit budget dat de jaren vanaf 2026 met de nieuwe archiefwet extra uren van ons maar ook van Stadsarchief Delft worden gevraagd vanwege de vervroegde archiefoverbrenging termijn (van 20 naar 10 jaar). Nog onduidelijk wat dit betekent in kosten, naar verwachting zijn dit incidentele (project)kosten.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 66 - Onderhoudscontracten Centric en overige automatisering

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering/overhead Taakveld: Informatievoorziening FCL: 52006 Onderhoudscontracten Centric ECL: 38056 Overige onderhoudscontracten automatisering ECL: 38057
Maatregel:
De post Onderhoudscontracten Centric en overige automatisering verlagen met (in totaal) € 50.000. We werken aan applicatierationalisatie, dit betekent dat we kijken of we met oplossingen die we al in huis hebben kunnen voorzien in de vraag. Ook als dit betekent dat niet in alle gewenste functionaliteiten kan worden voorzien. Daarnaast zijn de werkelijke kosten momenteel lager dan hetgeen is begroot (bijv kosten die geïndexeerd werden, maar de kosten toch lager uitpakken, etc). We zien mogelijkheden om in totaal €50.000 hierop te bezuinigen.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
ECL 38056 Onderhoudscontracten Centric (€22.000): Voor 2026 t/m 2029 ECL 38057 Overige onderhoudscontracten automatisering (€28.000): Voor 2026 t/m 2029
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel kan worden uitgevoerd zonder dat het direct de bedrijfsvoering raakt. Mocht de indexering van kosten of kosten licenties van derden een onverwacht hoge stijging van kosten geven, dan vragen we via een begrotingswijziging om verhoging van het budget. Ook als blijkt dat een gewenste of benodigde (applicatie)functionaliteit toch met een andere applicatie moet en daartoe geen toereikend budget is, volgt separate aanvraag.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Het is onduidelijk wat dit voor de toekomst betekent, dit is ook afhankelijk van het licentiebeleid van leveranciers. De verwachting is dat bij de overgang van lokaal geïnstalleerde software naar de cloud (SaaS) de kosten hoger worden. Daar staat tegenover dat de kosten voor eigen hardware voor servers

en datacenter in toenemende mate afnemen. Het is niet mogelijk om dat nu te concretiseren.

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Indirect, zie hoofdstuk 4 uit coalitieakkoord.

Fiche 67 Jong Midden-Delfland

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering Taakveld: personeelszaken/ Jong Midden-Delfland 604003/ 38190
Maatregel:
Het budget voor Jong Midden-Delfland verlagen met €3.500,-
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 3500 2027: € 3500 2028: € 3500 2029: € 3.500
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Terugbrengen van mogelijkheid om activiteiten te organiseren. Jong Midden-Delfland organiseert activiteiten om deze groep medewerkers met elkaar te verbinden, dwars door de organisatie heen, tussen teams en afdelingen
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen maatschappelijk effect, gevolgen zijn intern (medewerkers)
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja, direct uitvoerbaar
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen voorzienbare grote impact of niet meetbaar. Gevolgen zijn voor groep medewerkers tot 35 jaar. Bij het uitvoeren van deze maatregel blijft een deel van het budget behouden waardoor er wel bijeenkomsten ter inspiratie en binding voor en door de jonge collega's bij Midden-Delfland georganiseerd kunnen blijven worden.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 68 Ondernemingsraad

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Overhead Taakveld: Personeelszaken (604003) Ondernemingsraad (38034)
Maatregel:
De post ondernemingsraad verlagen van 7.300 naar 5.000 door de overnachting bij de jaarlijkse training te schrappen.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 2300 2027: € 2300 2028: € 2300 2029: € 2300
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Overnachting bij jaarlijkse training komt te vervallen.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 69 Afscheid en jubilea

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Algemene dekkingsmiddelen Taakveld: Personeelszaken (604003), Afscheid en jubilea (38031)
Maatregel:
De post afscheid en jubilea verlagen met 3.000 euro per jaar en concentreren op de verplichtingen uit de CAO. Dit vraagt een aanpassing van het beleid (hetgeen in het personeelshandboek is opgenomen)
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: €3.000,- 2027: €3.000,- 2028ev: €3.000,- 2029: €3.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Activiteiten en kleine attenties die nu worden gegeven bij het afscheid van medewerkers komen zoveel mogelijk te vervallen. Bij CAO is er een verplichting een jubileumuitkering te doen bij 25, 40 en 50 jarig jubileum. Het overige is geen recht maar een gunst aan de medewerker.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen effecten maatschappelijk. Wel effecten voor medewerkers (goed werkgeverschap). We beschikken over weinig ruimte voor 'extra's' die wel bijdragen aan waardering en verbinding medewerkers.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Niet direct, mogelijk heeft het effect op werkplezier en waardering
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Relatie met hoofdstuk 4 coalitieakkoord (goed werkgeverschap, gemotiveerde medewerkers etc)

Fiche 70 Bedrijfsgeneeskundige zorg

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf Bedrijfsvoering Taakveld: Personeelszaken (604003) bedrijfsgeneeskundige zorg (38028)
Maatregel:
De post verlagen met € 10.000
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 10.000 2027: € 10.000 2028: € 10.000 2029: € 10.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen, er is sprake van een inschatting van de te maken kosten voor zaken als aanpassingen werkplek om medische redenen (bv. aangepaste stoel, speciale muis of toetsenbord). Bij onverwachte toename vraag, zal een verzoek worden gedaan tot incidentele bijraming.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen maatschappelijk effect, betreft een maatregel met effect op de ambtelijke organisatie
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Mogelijk incidentele periodieke begrotingswijziging indien er maatregelen genomen moeten worden voor bijvoorbeeld aanpassingen aan een werkplek met medische reden.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 71 Inhuur personeel (binnen P&O)

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering Taakveld: personeelszaken (inhuur personeel) 604003/35101
Maatregel:
De post aframen naar 0
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: €4.800 2027: €4.800 2028: €4.800 2029: €4.800
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Geen directe gevolgen. Er is sprake van het schrappen van een beperkte post voor inzet voor onvoorziene klussen.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
n.v.t.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen flexibiliteit om direct te kunnen schakelen als nodig. Dat betekent bij benodigde inzet dat een separaat voorstel moet worden gemaakt of bij een PBW moet worden aangevraagd.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 72 Opleiding en ontwikkeling

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: paragraaf Bedrijfsvoering Taakveld: Personeelszaken, opleidingen/studiedagen 604003/38033
Maatregel:
Budget verlagen naar een bedrag van 1.150 euro per medewerker. Dit levert €30.000,- op. Dit betekent een verlaging van 168 euro per medewerker per jaar. Hierbij streven naar efficiëntere inzet en verdeling van opleidingsmiddelen met focus op essentiële scholing en ontwikkeling die bijdraagt aan de organisatiedoelstellingen.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 30.000 2027: € 30.000 2028: € 30.000 2029: € 30.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Minder opleidingsmogelijkheden, een voorbeeld hiervan is het stoppen van het ontwikkeltraject voor teamleiders in de huidige vorm. Efficiëntere inzet en verdeling van opleidingsmiddelen met focus op essentiële scholing en ontwikkeling die bijdraagt aan de organisatiedoelstellingen.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen impact naar maatschappij, wel impact intern voor ontwikkelmogelijkheden medewerkers. Onze gemeente concurreert in de regio niet op salaris. Wij positioneren ons als ontwikkelgemeente. Dat stimuleert ontwikkeling en doorgroei van medewerkers en is ook een van de redenen dat wij medewerkers kunnen boeien en binden en leidt tot hogere interne doorstroom. Dit maakt ons tevens een aantrekkelijk werkgever.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja, maatregelen kunnen direct worden doorgevoerd. Dit betekent een strenger intern beleid. Alternatieve leervormen zoals interne kennisdeling en e-learning worden waar mogelijk ingezet om de impact op de kwaliteit van dienstverlening en professionele groei te minimaliseren.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Het onderscheidend vermogen op 'ontwikkelgemeente' komt onder druk te staan als je dit niet waar kunt maken. Dit kan ook effect hebben op boeien en binden van medewerkers en de interne doorstroom.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

In het collegeprogramma staat: we zetten in op behoud van medewerkers en hun kennis en vaardigheden via loopbaanontwikkeling. Tegelijkertijd trekken we nieuw talent aan. In 2025 starten we opnieuw een traineeprogramma en we kijken naar andere manieren om nieuw talent aan te trekken. Bijvoorbeeld door mensen aan te nemen die aan het einde van hun loopbaan zijn of die geen ervaring hebben binnen gemeentelijke organisaties. Als we minder budget hebben op deze post dan is de kans dat met name dit laatste, slaagt kleiner.

Fiche 73 Nieuwsblad Midden-Delfland

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering, taakveld: communicatie (604002) Nieuwsblad Midden-Delfland (38054)
Maatregel:
Budget voor het Nieuwsblad Midden-Delfland verlagen met € 20.000,- vanaf 2026
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 20.000,- 2027: € 20.000,- 2028: € 20.000,- 2029: € 20.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Een bezuiniging betekent dat we minder gemeentelijke pagina's afnemen. Dat doen we door alle 'standaard' mededelingen eruit en v.w.b. de bekendmakingen: alleen de bijzondere of degene met veel impact (een voorstel vanuit het team hiervoor is in voorbereiding).
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Beperkt informatievoorziening en communicatie vanuit de gemeente naar inwoners via dit medium. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de ervaren dienstverlening.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Ja, met de kanttekening zoals hierboven genoemd.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Informatieverstrekking en communicatie in het algemeen maken wezenlijk deel uit van de dienstverlening van de gemeente. De uitingen in het nieuwsblad kunnen worden vervangen door digitale meldingen, het betekent echter wel dat je minder mogelijkheden hebt voor een mix van communicatiemiddelen. Het nieuwsblad Midden-Delfland is nog steeds voor een bepaalde doelgroep een passend middel. Daarnaast is in een veranderend medialandschap met spannende ontwikkelingen op het gebied van sociale media en mis/desinformatie, het plaatsen van informatie op en via eigen middelen belangrijk. Bovenstaande maatregel zorgt ervoor dat de gemeente nog wél plaatst in het nieuwsblad, maar het betekent wel een versobering.
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
In het coalitieakkoord en CWP wordt regelmatig gesproken over de (gewenste verbetering van) kwaliteit van dienstverlening en communicatie. De wijze waarop dit moet gebeuren, staat hierin niet vermeld.

Fiche 74 Subsidies

Thema en taakveld in de begroting:

Thema: Paragraaf bedrijfsvoering

Taakveld: Communicatie (604002) Subsidies (42001)

Maatregel:

De subsidie aan de WOS verlagen naar het wettelijk minimum. Dat levert € 22.000,- op.

Daarbij moet rekening worden gehouden met de langdurige subsidierelatie en met de relatief recente besluitvorming over de aanvullende subsidie. Maatregel dus niet eerder dan 2027.

Via het Gemeentefonds ontvangen gemeenten een normbedrag van € 1,57 per huishouden. Boven dit normbedrag is voor instandhouding van de WOS een structurele bijdrage van ongeveer € 275.000,- noodzakelijk. Als grootste zendgebied gemeente neemt de gemeente Westland hiervan het grootste gedeelte voor haar rekening. In 2024 is dit voor Midden-Delfland een bedrag van € 36.575,=. Dat bedrag bestaat uit een normbedrag per huishouden van € 12.575,= en een aanvullende subsidie van € 24.000,=. Voor 2024 is dit bedrag in onze begroting beschikbaar.

Voor 2025 verlagen we het subsidiebedrag structureel naar 22.000,=. Samen met het normbedrag per huishouden is dan voor de WOS een budget van € 35.800,= beschikbaar. In de meerjarenramingen zijn de recente wijzigingen van het normbedrag per huishouden in de algemene uitkering nog niet verwerkt.

Wat is het financiële effect van de maatregel:

2026: € 0

2027: € 22.000

2028ev: € 22.000

Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?

Bestaansrecht WOS als lokale/streek omroep (Hoek van Holland, Maassluis, Westland en Midden-Delfland). Tot en met 2024 zijn gesprekken ambtelijk en bestuurlijk gevoerd met de WOS om kosten bedrijfsvoering terug te brengen en om ook het nodige te doen voor de continuïteit van de WOS. Desalniettemin is/was aanvullende subsidie nodig. Daartoe is in 2024 besloten.

Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).

Informatievoorziening aan inwoners. WOS zorgt voor zorgvuldige informatieverstrekking. Zeker in een tijd waarin via andere media(platforms) ook desinformatie aanwezig is en wordt verspreid, is dit van belang.

Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)

Nee, maatregelen hebben forse impact. Afstemming met overige gemeenten is ook nodig.

Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)

Sprake van langdurige subsidierelatie

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Communicatie is belangrijk thema in coalitieakkoord en CWP. Bezuiniging is niet in lijn met relatief recente besluitvorming over subsidie WOS.

Fiche 75 Informatieborden

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering Taakveld: Communicatie, overige kosten 604002/38001
Maatregel:
Verwijderen informatieborden dorpskernen. De energiekosten kunnen hierdoor worden afgehaald.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Ongeveer 450 euro per jaar
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het verwijderen van de drie digitale informatieborden bij de ingang van de dorpen. Deze informatieborden hadden tot doel in een beperkt aantal tekens te informeren over gemeentelijke zaken. In de praktijk is dit niet/nauwelijks uitvoerbaar. Ze voegen niets toe aan de communicatie en zijn in de praktijk vooral reclameborden.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Geen maatschappelijk effect
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Contractuele afspraken over plaatsen borden en daarnaast mogelijk verwijderingskosten (wegen de kosten tegen de baten op?)
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Geen
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Geen

Fiche 76 Heldere Taal

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Paragraaf bedrijfsvoering Taakveld: Voorlichting 604002/opleidingen 38033
Maatregel:
Stoppen met het programma <i>Heldere Taal</i>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
Vanaf 2026: €10.000 structureel
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het continu up to date houden van de schrijfvaardigheid van medewerkers om begrijpelijk, toegankelijk en helder te communiceren met de inwoners stopt. Nieuwe medewerkers worden hier geen training meer in aangeboden. Het programma <i>Heldere Taal</i> is een onderdeel van de uitvoeringsagenda (verbetering van) Dienstverlening. Dit bedrag is bedoeld voor het borgen van de kwaliteit van de communicatie/schrijfvaardigheid gemeentebreed.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Deze maatregel zou de dienstverlening van onze gemeente kunnen schaden. Het risico van minder begrijpelijke communicatie vooral voor mensen met lage taalvaardigheden neemt toe. Inwoners met een beperkte taalbeheersing of laaggeletterdheid kunnen moeite krijgen met het begrijpen van hun rechten en plichten, wat weer kan leiden tot bijvoorbeeld gemiste kansen op ondersteuning. Daarnaast is de kans dat meer mensen telefonisch contact opnemen of langskomen om uitleg te vragen hetgeen de werkdruk weer kan verhogen. Tevens is het gebruik van heldere taal voor het vertrouwen in de gemeente cruciaal.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Nee. Deze maatregel schaadt mogelijk de communicatie naar inwoners en daarmee de dienstverlening. Alternatieven zoals (veilige) AI voorzien hierin niet geheel en kosten ook geld.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Zie hierboven bij maatschappelijke impact
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Het is een onderdeel van het dienstverleningsprogramma en in die zin raakt het onze dienstverlening. Zie ook hoofdstuk 4 van het coalitieakkoord. In het addendum is onder de aanscherping van de opdracht aan het college (H1) de verbetering van dienstverlening zowel onder 'dienstverlening' als 'communicatie' expliciet genoemd.

Fiche 77 Structureel traineeship

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Algemeen/overhead Taakveld: salarislasten 604003, 11100
Maatregel:
Stoppen met structureel traineeprogramma. Het trainee programma is bewust enige jaren geleden <i>structureel</i> opgenomen in de personeelsbegroting om te zorgen dat we continu jonge mensen bereiken die we via reguliere werving en selectie niet bereiken.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 113.000 2027: € 113.000 2028: € 113.000 2029: € 113.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het structurele interne traineeship komt te vervallen. <i>Let op: voor 2025 zijn voorbereidingen gestart, we kunnen hiermee doorgaan en voorstellen dit traineeship incidenteel te dekken en de structurele raming te verwijderen</i>
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Risico op niet in kunnen vullen van vacatures en onvoldoende bezetting. De arbeidsmarkt is krap en wordt nog krappere vanwege nog meer uitstroom pensioengerechtigden de komende jaren. Het binnenhalen (binden, boeien) van nieuwe, jonge medewerkers is dus juist hard nodig. Uitgaande van strategische personeelsplanning is deze maatregel dus ongewenst, maar wel uitvoerbaar. Alternatief voorstel: traineeship zoals in voorbereiding en toegezegd in coalitieakkoord, wel starten in 2025 (doorloop t/m medio 2027), maar voorstellen om incidenteel te dekken
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Raakt niet direct de dienstverlening en ook niet direct de bedrijfsvoering. Risico voor bedrijfsvoering in toekomst (opbouw personeelsbestand)
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Ja. Risico op niet in kunnen vullen van vacatures en onvoldoende bezetting. De arbeidsmarkt is krap en wordt nog krappere vanwege nog meer uitstroom pensioengerechtigden de komende jaren. Het binnenhalen (binden, boeien) van nieuwe, jonge medewerkers is dus juist hard nodig. Uitgaande van strategische personeelsplanning is deze

maatregel dus ongewenst, maar wel uitvoerbaar.

Alternatief voorstel: traineeship zoals in voorbereiding en toegezegd in coalitieakkoord, wel starten in 2025 (doorloop t/m medio 2027), maar voorstellen om incidenteel te dekken

Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Ja, traineeprogramma is opgenomen in het collegewerkprogramma

Fiche 78 Formatie management directie

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Overhead Taakveld: salarislasten 604003/ 11100
Maatregel:
Reduceren van de formatie van het management (€134.000): per 1/1/27 terugbrengen van het aantal directeuren van 4 naar 3. We gaan hierbij uit van zo veel als mogelijk natuurlijk verloop.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: geen – maar mogelijk overbrugging incidenteel dekken 2026: geen – maar mogelijk overbrugging incidenteel dekken Vanaf 2027: € 134.000,- <i>Noot: in bovenstaande berekeningen is niet de salarisverhoging meegenomen die voortvloeit uit de nieuwe CAO-gemeenten 2025.</i>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Beëindigen dienstverband leidinggevenden. Dat betekent: minder aansturing, mogelijk minder aandacht voor medewerkers.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Effecten zijn met name intern, kán externe gevolgen hebben. Het betekent ook dat we een andere structuur moeten vormgeven waarbij zoveel als mogelijk een passende verdeling ontstaat die recht doet aan het werk en de aandacht voor medewerkers en rekening houdt met de span of control voor leidinggevenden.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Onduidelijk of doorgevoerd kan worden zonder dat het kwaliteit dienstverlening raakt. Taken moeten worden herverdeeld, betekent grotere span of control en nog bredere domeinverantwoordelijkheid. Minder sturing op processen en minder aandacht voor medewerkers. Effect op werkdruk.
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
idem
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Mogelijk effect op wendbaarheid organisatie

Fiche 79 Formatie management teamleiders

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Overhead Taakveld: salarislasten, 604003/ 11100
Maatregel:
Reduceren van de formatie van het management (€235.000): Per 1/1/27 terugbrengen van aantal teamleiders van 12 naar 11 en onderzoeken of het mogelijk is terug te gaan naar 10 teamleiders. We gaan hierbij uit van natuurlijk verloop.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2025: geen – maar mogelijk overbrugging incidenteel dekken 2026: geen – maar mogelijk overbrugging incidenteel dekken Vanaf 2027: €105.000 tot 125.000* *uitgaande van 36 uur. Niet iedere teamleider werkt 36 uur per week. Bij de te bepalen besparing is uitgegaan van 30 uur, ic € 105.000,-. <i>Noot: in bovenstaande berekeningen is niet de salarisverhoging meegenomen die voortvloeit uit de nieuwe CAO-gemeenten 2025.</i>
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Beëindigen dienstverband leidinggevenden. Dat betekent: minder aansturing, mogelijk minder aandacht voor medewerkers.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Effecten zijn met name intern, kán externe gevolgen hebben. Het betekent ook dat we een andere structuur moeten vormgeven waarbij zoveel als mogelijk een passende verdeling ontstaat die recht doet aan het werk en de aandacht voor medewerkers en rekening houdt met de span of control voor leidinggevenden.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Onduidelijk of doorgevoerd kan worden zonder dat het kwaliteit dienstverlening raakt. Taken moeten worden herverdeeld, betekent grotere span of control en nog bredere domeinverantwoordelijkheid. Minder sturing op processen en minder aandacht voor medewerkers
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
idem
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Mogelijk effect op wendbaarheid organisatie

Fiche 80 Formatie vacatures niet-wettelijke taken – Beleidsmedewerker Landelijk gebied

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Overhead, taakveld: salarislasten 604003, 11100
Maatregel:
Reduceren van de formatie van vacatures die lange tijd niet zijn ingevuld en geen wettelijk verplichte taken betreffen: Beleidsmedewerker Landelijk gebied € 93.000,- (0,89 fte) <i>Noot: in bovenstaande berekeningen is <u>niet</u> de salarisverhoging meegenomen die voortvloeit uit de nieuwe CAO-gemeenten 2025.</i>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 93.000,- 2027: € 93.000,- 2028: € 93.000,- 2029: € 93.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het betreft een vacature op bovenwettelijke taken die nu al enige tijd niet worden ingevuld. Door deze vacature te schrappen, resteert 3 fte op de functie beleidsmedewerker landelijk gebied. Een deel van de vacatureruimte wordt nu echter gebruikt om in te huren. Dit betreft taken die gevraagd worden van de gemeente maar waar nog geen vaste rollen en/of functies voor zijn vastgesteld. De besluitvorming of (en zo ja, hoe) de gemeente deze werkzaamheden moet incorporeren in vaste functies, moet nog plaatsvinden. Het betreft de volgende werkzaamheden: <ul style="list-style-type: none">
• ondersteuning Landschap
• ecologie
• klimaatadaptatie
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
Zie hierboven
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
Zie hierboven
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Zie hierboven
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.

Fiche 81 Formatie vacatures niet-wettelijke taken – bedrijfscontactfunctionaris

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Overhead, taakveld: salarislasteren 604003, 11100
Maatregel:
Reduceren van de formatie van vacatures die lange tijd niet zijn ingevuld en geen wettelijke taken betreffen: Bedrijfscontactfunctionaris € 59.000,- <i>Noot: in bovenstaande berekeningen is <u>niet</u> de salarisverhoging meegenomen die voortvloeit uit de nieuwe CAO-gemeenten 2025.</i>
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 59.000,- 2027: € 59.000,- 2028: € 59.000,- 2029: € 59.000,-
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
Het betreft vacature op bovenwettelijke taken die nu al enige tijd niet worden ingevuld. Deel van de taken van bedrijfscontactfunctionaris moet mogelijk elders worden belegd.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
BCF was eerste ingang voor ondernemers. Dit vervalt. Taken die nodig zijn voor adequate dienstverlening moeten op een andere manier worden belegd.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
BCF: Het raakt de dienstverlening aan/voor ondernemers (tenzij anders belegd)
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
idem
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Relatie naar dienstverlening

Fiche 82 Formatie adviseur dienstverlening

Thema en taakveld in de begroting:
Thema: Overhead, taakveld: salarislasten 604003, 11100
Maatregel:
Schrappen van de formatie voor (gemeentebrede) adviseur dienstverlening, dit levert financieel € 29.000,- op.
Wat is het financiële effect van de maatregel:
2026: € 29.000 2027: € 29.000 2028: € 29.000 2029: € 29.000
Welke concrete activiteiten of diensten komen te vervallen agv deze maatregel, of worden beperkt?
De werkzaamheden behorend bij deze rol, worden zo veel als mogelijk opgevangen binnen een andere functie in de organisatie. Volledig opvangen is niet haalbaar.
Maatschappelijk effect (beïnvloedt de voorgestelde bezuiniging het algemene welzijn en de levenskwaliteit van onze inwoners) / denk tevens hierbij aan impact op leefomgeving. (zoals bijvoorbeeld veiligheid).
De rol adviseur dienstverlening (12 uur per week) is vrij recent toegevoegd aan onze organisatie met als doel de gemeentebrede dienstverlening gecoördineerd te verbeteren. Deze werkzaamheden beleggen we nu op een andere plek in de organisatie.
Efficiëntie en effectiviteit (kunnen maatregelen worden genomen zonder dat het direct de kwaliteit van de dienstverlening raakt)
De maatregel heeft mogelijk effect op de gecoördineerde aanpak van verbetering dienstverlening. De maatregel heeft niet direct effect op de uitvoering (waar dienstverlening onderdeel van uitmaakt).
Toekomstige impact (heeft de bezuinigingsmaatregel op de lange termijn impact)
Zie hierboven
Uitvoering collegeprogramma/coalitieakkoord (raakt dit de uitvoering van het collegeprogramma/coalitieakkoord) danwel amendementen / moties / of welk beleid wordt geraakt.
Ja, dienstverlening en verbetering van de kwaliteit daarvan is onderdeel van zowel coalitieakkoord, addendum en collegewerkprogramma.

